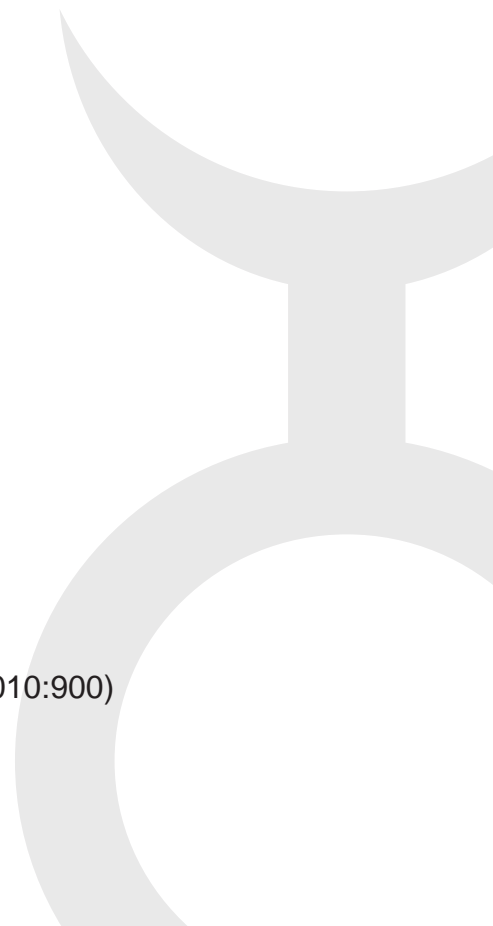

Planens beteckning - H31
Antagen av KF - 2018.10.25
Vunnit Laga kraft - 2020.10.14
Genomförandetiden slut - 2035.10.14

Detaljplan för Viks strand del av fastigheten Vik 1:58 i Hestra

Gislaveds kommun, Jönköpings län

Normalt planförfarande
Plan- och bygglagen (SFS 2010:900)
augusti 2018

SÅ HÄR GÖRS EN DETALJPLAN

Normalt planförfarande

UPPDRAG

Framtagandet av detaljplaner regleras i plan- och bygglagen. På ansökan från t.ex. fastighetsägare eller beställning från kommunstyrelsen beslutar bygg- och miljönämnden att detaljplan skall arbetas fram.

SAMRÅDS-REMISS

Den första planskissen utarbetas. Den sänds till berörda fastighetsägare, länsstyrelsen, kommunala myndigheter och sammanslutningar som har väsentligt intresse av förslaget. Annonsering sker i lokala dagstidningar. Förslaget ställs ut i kommunhuset och lokalt på t.ex. bibliotek. Ett samrådsmöte anordnas.

SAMRÅDS-REDOGÖRELSE

De synpunkter som framförts sammanställs i en samrådsredogörelse. Förslaget bearbetas med utgångspunkt från remissvaren.

GRANSKNING

Det nya förslaget ställs ut för granskning. Annonsering sker i lokala dagstidningar. Berörda underrättas med brev. Granskningstiden är normalt 3 veckor. Under tiden kan anmärkningar framföras skriftligen till Gislaveds kommun, bygg- och miljönämnden 332 80 Gislaved. Dessa redovisas i ett utlåtande som efter granskningstiden skickas till de som inte fått sina anmärkningar tillgodosedda.

ANTAGANDE

Planförslaget antas av kommunfullmäktige eller av bygg- och miljönämnden.

ÖVERKLAGANDE

Antagandet anslås på kommunens anslagstavla. De som senast under granskningstiden lämnat skriftliga synpunkter som inte har blivit tillgodosedda underrättas med brev. Dessa har tre veckor på sig att överklaga kommunens beslut till Länsstyrelsen. Överklagan skickas till Gislaveds kommun, kommunstyrelsen 332 80 Gislaved.

LAGA KRAFT

Beslutet om antagande vinner laga kraft när tiden för överklagande har gått ut och ingen valt att överklaga planen. Länsstyrelsen kan på eget initiativ pröva och upphäva beslutet. Om planen överprövas vinner planen laga kraft först då ärendena är avgjorda och planen godkänd.

Se mer på Boverkets hemsida:

<http://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/detaljplan/>

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Handlingar

Sammanfattning

Planbeskrivning

- Planens syfte och huvuddrag
- Plandata
- Tidigare ställningstaganden
- Förutsättningar, Förändringar och Konsekvenser
- Hälsa och Säkerhet
- Genomförandefrågor
- Organisatoriska frågor
- Tekniska frågor
- Ekonomiska frågor
- Fastighetsrättsliga frågor
- Medverkande tjänstemän

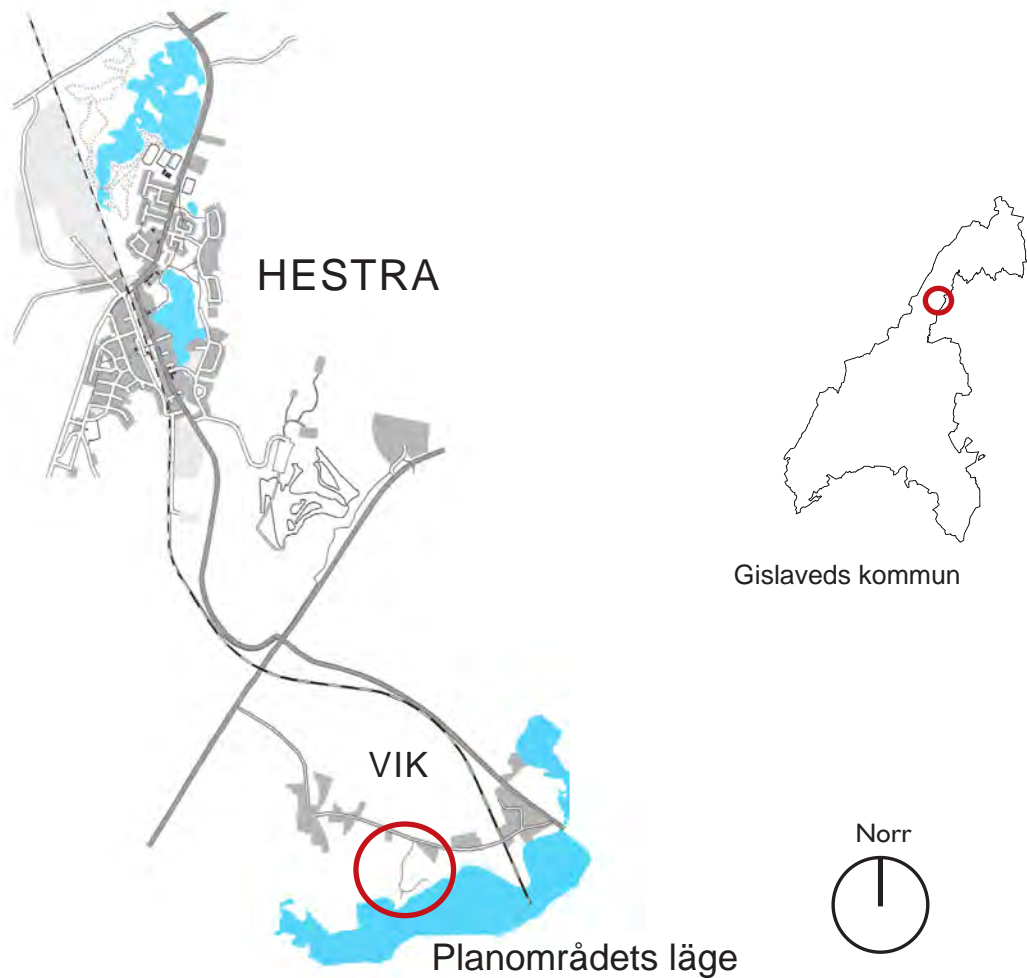
Behovsbedömning

Bilagor

- Checklista behovsbedömning
- Naturvärdesinventering
- Översiktlig VA-utredning

HANDLINGAR

- Planbeskrivning
- Behovsbedömning
- Plankarta med grundkarta och bestämmelser

SAMMANFATTNING

Syftet med planen är att möjliggöra ett område för fritidsbebyggelse, friluftsliv och ett mindre antal permanentbostäder i Vik vid Vikaresjön och görs på initiativ från markägaren. Användningen är i enlighet med den fördjupade översiktsplanen för Isabergsområdet (2012) som gjordes av Gislaved och Gnosjö kommun, samt med översiktsplanenplanen ÖP 16 och dess underlag "Landsbygdsutveckling i strandnära lägen" (LIS 2016).

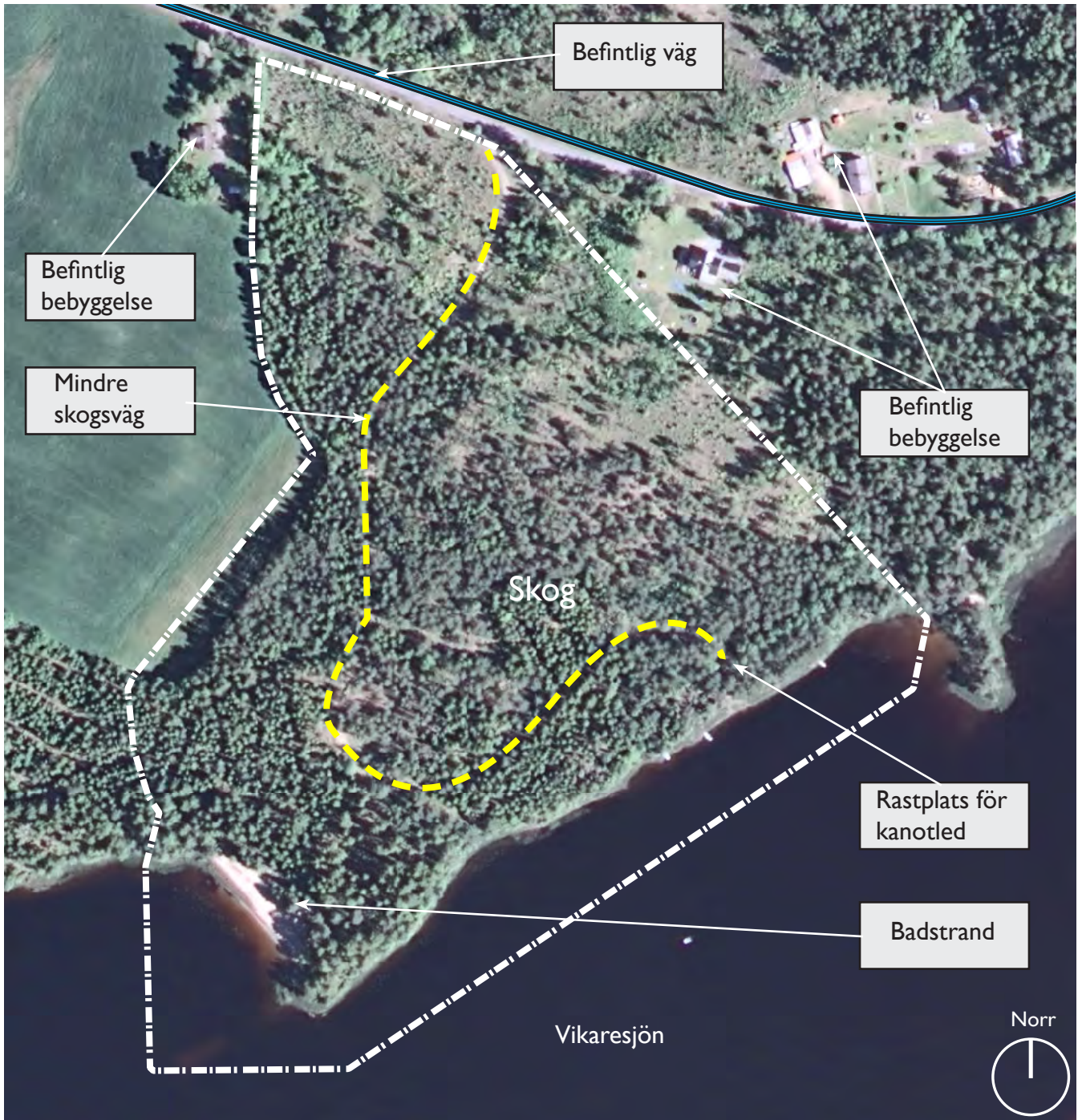
Planområdet omfattar cirka 10 hektar som idag består av mager skogsmark. Exploatörens intentioner för området är att fritidsbebyggelsen ska vara av hög arkitektonisk standard med enhetlig utformning gällande valet av material och storleken på husen.

I området kring Isaberg och Vik finns attraktiva verksamheter som bland annat Isabergs golfbana, Isabergs skidanläggning och kanotleden längs Nissan. Här finns också kvalitéer så som sjöar och en vacker natur som lockar både turister och boende. Det är därför viktigt att naturen inom planområdet bevaras så långt det är möjligt och att byggnader och andra anläggningar anpassas och utförs med stor hänsyn till naturen.

© Michael Sodeau Partnership & Studio Sophia Wood 2010

Befintlig markanvändning

Illustration av möjlig framtida utveckling

Detaljplan för Viks strand del av fastigheten Vik 1:58 i Hestra

Gislaveds kommun, Jönköpings län

PLANBESKRIVNING

PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG

Syftet med detaljplanen är att planera ett område för fritidsbebyggelse och friluftsliv på del av fastigheten Vik 1:58. Även ett mindre antal permanenthus föreslås.

PLANDATA

Läge och areal

Planområdet är beläget i Vik vid Vikaresjön och omfattar ca 10 ha.

Markägoförhållanden

Planområdet utgörs av del av fastigheten Vik 1:58 och ägs av en privat markägare.

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

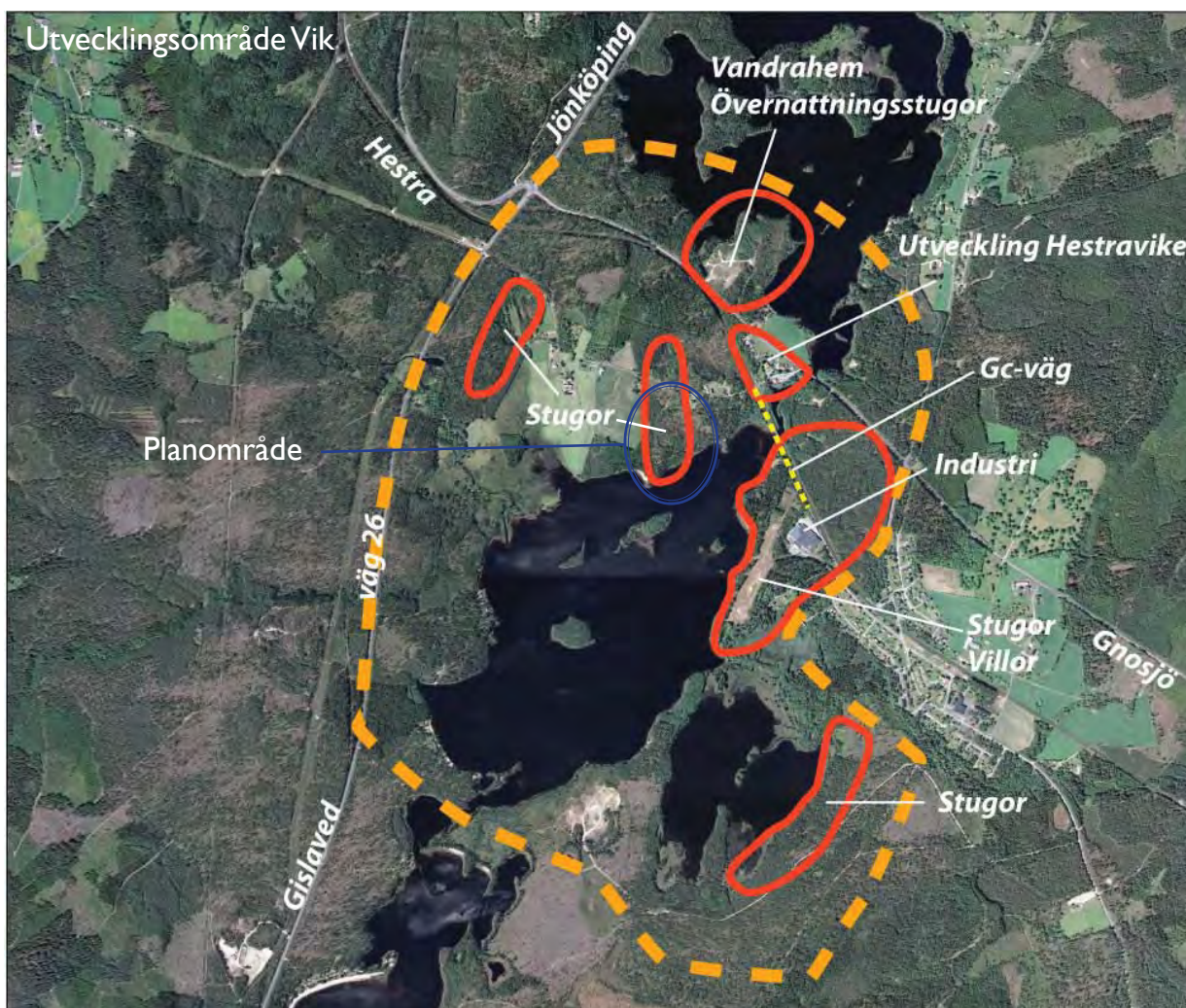
Översiktsplaner

Fördjupad översiktsplan för Isabergsområdet (KF 2012-12-13)

Planområdet ingår som en del i kommunens fördjupade översiktsplan för Isabergsområdet. I FÖPen beskrivs Vik som en sammanhållen jordbruksby med permanentbebyggelse i anslutning till Viksjön. Här finns idag en kanotrastplats som ingår i området för detaljplanen.

Planområdet är utpekade i den fördjupade översiktsplanen som ett område som kan utvecklas med olika typer av bebyggelse för uthyrning eller permanentboende.

Som komplement till anläggningarna på Isaberg skapas flera boendalternativ. Det utpekade området ligger inom det utökade strandskyddet (har ändrats till 100 meter efter det att den fördjupade översiktsplanen för Isabergsområdet antogs). Planområdet är ett av två utpekade områden som är lokaliserade på tidigare utbrutna grustäkter. Planområdet är tänkt att ingå som en del i utvecklingen för området i den fördjupade översiktsplanen där Hestravikens värdshus blir ett nav i området. Genom att knyta ihop östra och västra sidan med en gång- och cykelväg genom att utnyttja konstruktionen på järnvägsbron kommer ett sammanhållet område skapas.

Utdrag ur kommunens fördjupade översiktsplan för Isabergsområdet

Vikaresjön har 100 meter strandskydd. Hela området som behandlas i den fördjupade översiktsplanen betraktas som LIS-område (landsbygdsutveckling i strandnära områden), eftersom detta är ett landsbygdsområde där en hållbar näringslivsutveckling kan garanteras. Det innebär dock inte att alla delar av de strandskyddade områdena ska göras tillgängliga för byggande. Men inom de strandskyddade områdena ska det finnas möjlighet att lokalisera vattenanknutna anläggningar som bidrar till förbättringar för det rörliga friluftslivet och turismen. Vid varje lokalisering ska hänsyn tas till de biologiska värdena.

Planområdet är markerat i den fördjupade översiktsplanen som ett område som kan bebyggas av stugor efter detaljplanläggning.

Inom strandskyddade områden ska övernattningsplatser för kanoting, campingplatser, fiskeplatser, bastuanläggningar, vandringsleder, bryggor och andra vattenanknutna anläggningar kunna tillskapas. Eventuella skydds zoner för vissa häckande fågelarter bör utredas.

De områden i den fördjupade översiktsplanen som är utpekade stugbyar ska kunna lokaliseras inom strandskyddat område.

En miljökonsekvensbeskrivning (MKB) har tagits fram av kommunen som en bilaga till fördjupning av översiktsplanen för Isabergsområdet i Gislaved och Gnosjö kommuner. (KF 2012-12-13)

Den sammanvägda bedömningen i MKBn är att den fördjupade översiktsplanen tillförs åtgärder som ska stärka skyddet av känsliga naturmiljöer och att utredningar görs för respektive utformning vid nästa planeringsnivå (exempelvis detaljplan eller projektering). Att inte genomföra planens intentioner och åtgärder innebär en oreglerad utveckling, som riskerar att ge sämre förutsättning att skydda miljön från respektive påverkan. Planförslaget innebär, med föreslagna åtgärder, en välavvägd utveckling med lämpliga exploateringsförslag som bidrar till att skyddet av värdefulla områden kan säkerställas samtidigt som Isabergsområdet har möjlighet att utvecklas. Lämpligheten av planförslaget är till största del utrett i och med denna miljöbedömning.

Övriga planer, program och kommunala beslut

Landsbygdsutveckling i strandnära läge i Gislaveds kommun.

Underlag till ÖP 16 (2016-06-21)

Områdesbeskrivning

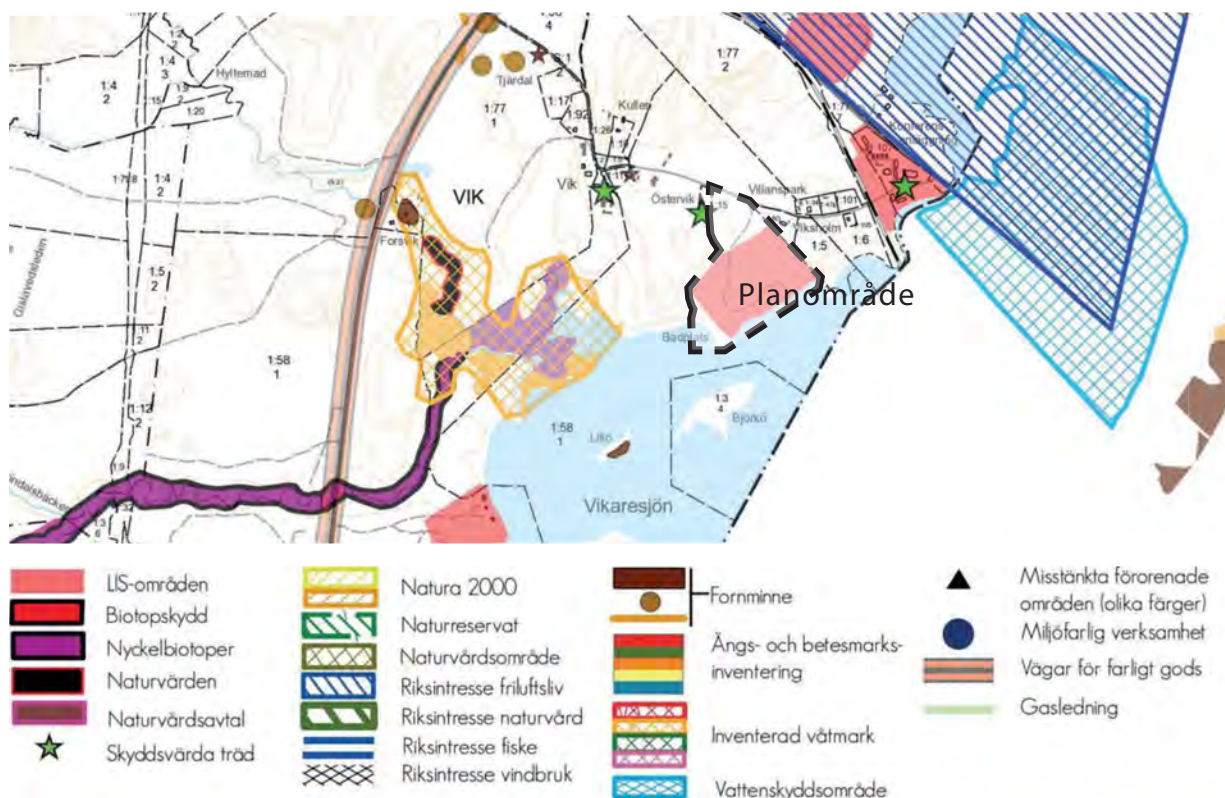
Området består av skogsmark i en sluttning ner mot Vikaresjön. Vegetationen utgörs av till största delen av barrskog mestadels tall, men i områden finns ungskog med en större lövandel. En badplats finns direkt väster om området. Vid framtida åtgärder i området ska särskilda utredningar om hotade växtarter göras. Inom området finns också en rastplats för kanotled Nissan. Området ingår i fördjupningen av översiktsplanen för Isabergsområdet. Fisket är upplåtet genom Nissansjöarnas FVOF (Fiskevårdsområdesförening). Området ligger med omedelbar närhet till Isabergsanläggningarna och Hestravikens konferensanläggning samt väg 151 och väg 26. Hastighetsbegränsning för motorbåtstrafik gäller på Vikaresjön.

Områdets tänkta utveckling

Området utgör en del i den utvecklingsplan för hela Isabergsområdet som har tagits fram i form av en fördjupning av översiktplanen. Särskilda områden för bebyggelse har reserverats i planen. Avsikten i detta område är att ge möjligheter för utbyggnad av bostads- och / eller fritidshus. Läget gör att det bildar ett sammanhang med befintlig bebyggelse och verksamheter i området. Detaljplan inklusive naturvärdesbedömning ska upprättas. En utveckling av området gynnar Isabergsanläggningarna och Hestravikens konferensanläggning samt stärker underlaget för både befintlig service och skapar underlag för nyetableringar. En ökning av befolkningen stärker underlaget för den kommunala och kommersiella servicen i Hestra tätort. Ökad bebyggelse skapar ett bättre underlag för att ekonomiskt kunna förbättra VA-förhållandena, kompletterar befintliga anläggningar i Isabergsområdet och Hestraviken samt förbättrar underlag för servicen i Hestra och Nissafors (Gnosjö kommun).

HESTRA, Vikaresjön

VIK

Utdrag ur kommunens LIS-plan

Miljö kvalitetsnorm för vattenförekomsten:

God ekologisk status till 2015 och god kemisk ytvattenstatus 2015, med undantag för kadmium och kadmiumföreningar fram till år 2021.

Detaljplaner

Planområdet är inte tidigare detaljplanlagt.

Strandskydd

För Vikaresjön gäller 100 meter strandskydd. Planens genomförande förutsätter ett upphävande av strandskyddet inom planområdet. I plankartan finns en administrativ bestämmelse om upphävande av strandskyddet inom vissa delar av planområdet. Det särskilda skälet till strandskyddets upphävande är att detaljplanens anses bidra till en utveckling av landsbygden, Miljöbalken (1998:808) 7 kap 18 d §;

”Som särskilda skäl vid prövningen av en fråga om upphävande av eller dispens från strandskyddet inom ett område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen får man också beakta om ett strandnära läge för en byggnad, verksamhet, anläggning eller åtgärd bidrar till utvecklingen av landsbygden. Om prövningen gäller en dispens för att uppföra enstaka en- eller tvåbostadshus med tillhörande komplementbyggnader och andra åtgärder får man i stället beakta om huset eller husen avses att uppföras i anslutning till ett befintligt bostadshus. Lag (2009:532)”.

Området finns utpekade i kommunens LIS-plan och dess läge gör att det bildar ett sammanhang med befintlig bebyggelse och de verksamheter som finns i området. En utveckling av området förväntas gynna Isabergsanläggningarna och Hestravikens konferensanläggning samt stärka underlaget för både befintlig service och skapa underlag för nyetableringar. Ökad bebyggelse skapar ett bättre underlag för att ekonomiskt kunna förbättra VA-förhållandena och komplettera befintliga anläggningar i Isabergsområdet och Hestraviken.

Strandskydd före

Strandskydd efter

Övriga skäl till upphävandet är:

Friluftsbadets tillgänglighet ökas genom att den befintliga körvägen som idag är privat görs till gata, allmän plats och en parkeringsplats anläggs även den på allmän plats. Idag sätter terrängkörningskungörelsen stopp för parkering i skogen. Vägen är i dagsläget privat och allmänheten har ingen rätt att köra på den. Genom att vägen görs om till allmän plats ökar tillgängligheten för allmänheten.

För att möjliggöra planens syfte upphävs strandskyddet endast inom kvartersmark, gator, vägar, p-platser samt vattenområde markerat med W i plankartan. Detta innebär att det fortfarande råder strandskydd inom stora delar av området. För att säkerställa fri passage för allmänheten längs med strandlinjen gäller fortfarande minst 20 meter strandskydd.

Genom de anläggningar som planeras att anläggas i en del av strandzonen kommer ett stort antal människor ges tillfälle att vistas vid och på sjön och utöva friluftaktiviteter som att fiska, grilla, bada, basta, kanota, nyttja bryggor m.m. Området utefter sjön kommer att vara allemansrättsligt tillgängligt. Jämfört med idag kommer tillgängligheten att öka tack vare körväg, gångstigar, bryggor m.m. Fri passage för allmänheten säkerställs. En gångstig kommer att anläggas utmed vattnet.

FÖRUTSÄTTNINGAR, FÖRÄNDRINGAR OCH KONSEKVENSER

Natur

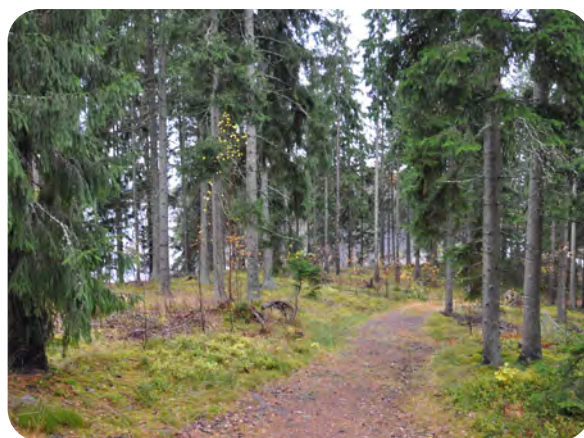
Mark och vegetation

Det aktuella området är ett skogsparti på cirka 10 hektar invid Vikaresjöns strand. Hela området utgörs av skogsmark och har tidigare bedrivits täktverksamhet på ungefär halva ytan. Idag används marken för skogsbruk. Skogen utgörs av typisk produktionsskog dominerad av tall och gran i olika bestånd och åldersklasser.

I sydvästra delen av området finns en badstrand som hålls i ordning av markägaren. I östra delen finns en kanotrastplats som ingår i Kanotled Nissan och som även denna sköts av markägaren. Genom området löper en skogsbilväg samt några mindre stigar i anslutning till kanotrastplatsen.

Skogsmark i området

Befintlig gångstig

Naturvärdena inom området har inventerats och bedömts i en naturvärdesinventering redovisat av Örnberg Kyrkander Biologi & Miljö AB. Inventeringen har gjorts med tilläggen *Naturvärdesklass 4, Generellt biotopskydd, Detaljerad redovisning av artförekomst (mattlumner, klockgentiana samt eventuellt övriga skyddsvärda arter inom inventeringsområdet)* samt *Inventering av särskild skyddsvärda träd (i enlighet med Naturvårdsverkets definition)*. Naturinventeringen redovisas i sin helhet i bilaga 2.

Totalt har 4 stycken naturvärdesobjekt identifierats. Två av dessa har bedömts hysa vissa naturvärden (klass 4) och för övriga två är bedömningen att de har påtagliga naturvärden (klass 3). Den mark inom inventeringsområdet som inte har klassats som naturvärdesobjekt är mark som bedömts hysa endast obetydliga naturvärden. Detta utgörs av områden med i huvudsak produktionsskog.

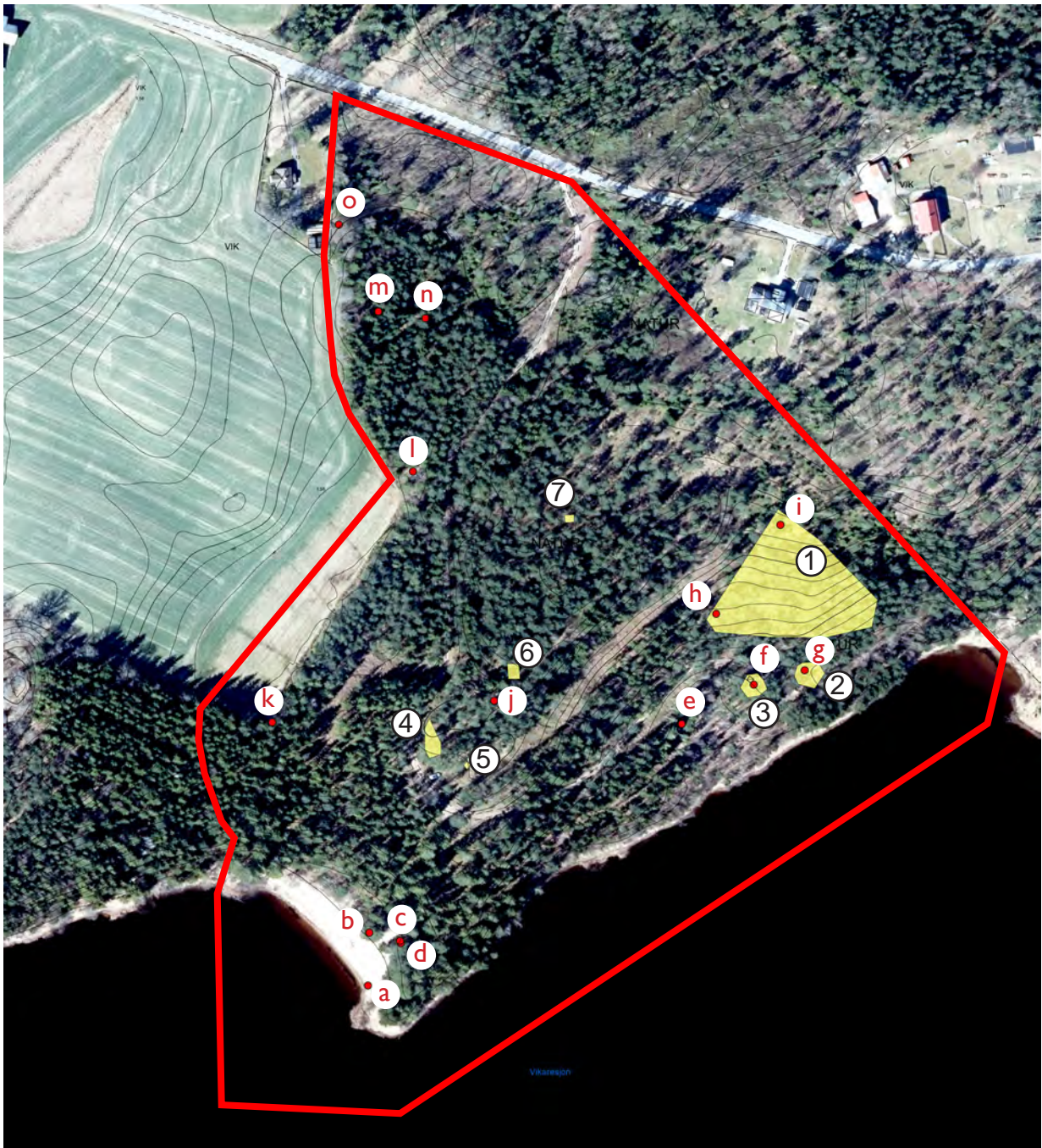
Befintlig badstrand

Strandzonen

Naturvärdesinventering inom området

Ortofotoläge

Teckenförklaring till naturvärdesinventering

Bestånden av mattlumner inom området

1. Mattlumnerbestånd spridda inom ytan, även enstaka revlumnerbestånd
2. 3-4 täta bestånd och däremellan glesa tuvor av mattlumner
3. Till största del revlumner men också något bestånd av mattlumner
- 4; 5; 6; 7. Mattlumner

Andra relevanta naturvärde element inom området

- a. Fem små plantor av klockgentiana
- b. Tall, omkrets stam 200 cm
- c. Tall, omkrets stam 189 cm
- d. Tall, omkrets stam 178 cm
- e. Vårig sidenmossa, ca 2dm² på granrotben. Torr
- f. Mittpunkt av lummarytan ca 10x12 m
- g. Mittpunkt av lummaryta ca 13x13 m. 3-4 täta bestånd och lite glesa tuvor däremellan
- h. Revlumner, ett av få bestånd inom denna lummaryta
- i. Tätast med matlumner
- j. Ek, yngre
- k. Stenmursrest
- l. Ek ca 80 år. Något inträngd
- m. Revlumner, 0,5m². Halvdåligt skick
- n. Två halv- och helrisiga mindre ekar.
- o. Vårtbjörk, hål i gren (riktat halvt uppåt)

Illustrationsskiss med möjliga framtida utveckling med taget till bl.a. lumner förekomst

Naturvärdesinventeringen har tagits fram för att visa vilka värdefulla växter som finns inom området och vilka åtgärder som tas för att bevara dem. Utredningen också redovisar vilka konsekvenser en exploatering skulle kunna ha för skyddsvärda naturvärden inom området på kortare tid samt långsiktigt.

Sett till förekommande naturvärdesobjekt är det främst områden som är oklassade samt klass 4- områden (obetydliga respektive Vissa naturvärden) som tas i anspråk av detaljplanen. Hela strandzonen samt det andra klass 3-området (Påtagligt naturvärde) berörs inte direkt av detaljplanen.

Förekomst av naturvårdsarter utgörs av klockgentiana i strandområdet, mattlumner spritt på ett antal mindre delområden men med ett större sammanhängande område i områdets östra del samt ett mindre antal revlumnerbestånd.

Beståndet av mattlumner inom området.

Vad gäller förekomsten av mattlumner innebär detaljplanen att tre mindre områden med mattlumner i mittersta delen av planområdet som avses att bebyggas eller där vägar ska anläggas riskerar påverkas negativt (ytorna markerade med 4, 5 och 6 i illustrationsskissen).

De östra förekomsterna som utgör planområdets största bestånd arealmässigt sett berörs dock inte direkt av detaljplanen. Mattlumner är inte rödlistad och finns väl spridd och utbredd i större delen av landet. Vid en eventuell dispensansökan enligt artskyddsförordningen i samband med aktuell detaljplan finns ingen anledning att förvänta sig att en erhållen dispens från 9 § i artskyddsförordningen skulle påverka arternas bevarandestatus negativt på vare sig nationell eller regional skala. Länsstyrelsen får i det enskilda fallet ge dispens från förbudet att plocka, gräva upp eller på annat sätt ta bort eller skada exemplar av växterna, om det inte finns någon annan lämplig lösning och dispensen inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde.

Mattlumner

Bebyggelseområdets utformning har anpassats och minskats med hänsyn till resultatet av inventeringen. Huvuddelen av befintlig lumner har undantagits från bebyggelse (ytorna markerade med 1, 2, 3 och 7 i illustrationsskissen). De flesta bestånden av mattlumner sammanfaller med planlagd mark med bestämmelsen "NATUR" i detaljplanen.

Bedömningen är att ytan där beståndet av mattlumner påverkas av byggrätten är så liten jämfört med den stora ytan som är skyddad, så att bevarandet av arten inte kommer att påverkas negativt.

Andra naturvärden inom området

Förutom bestånden av lummer finns andra naturvärden inom området, t.ex. värdefulla enskilda träd eller plantor av klockgentiana. De flesta av dessa värden ligger inom planlagd mark med bestämmelsen "NATUR" och kommer därför inte att påverkas av exploateringen.

Inom området finns ett skyddsvärt ekträd precis i gränsen av inventeringsområdet och i anslutning till gården nordväst om området.

Andra skyddsvärda träd är tre äldre tallar vid badstranden som bedöms vara särskilt värdefulla och som planläggs med skyddsbestämmelse i plankartan "träd får inte fällas" (tallarna markerade med b, c och d i illustrationsskissen).

Klockgentiana, som är rödlistad och även fridlyst (markerad med a i illustrationsskissen), förekommer i anslutning till badplatsen inom ett område som i detaljplanen är betecknad som naturmark. Bedömningen är att arten därmed är tillräckligt skyddad.

Värdefulla tallar vid stranden

Den södra udden där klockgentianan växer

Inom betecknad område med "B- bostäder" i sydvästra delen av planområdet ligger en stenmursrest. Enligt naturvårdsverket ska stenmurar utgöras av en uppbyggnad av på varandra lagda stenar som har en tydlig och långsträckt utformning i landskapet. Det innebär att muren normalt bör vara längre än den är bred för att uppfylla definitionen. Det bör också normalt finnas mer än ett enkelt lager med stenar. Delvis hoprasade stenmurar där stenarna ligger i en linje, men på ett oordnat sätt, och där det mellan vissa stenar och block finns buskar och mindre träd omfattas också i normalfallet av definitionen, men får bedömas i varje enskilt fall. För att en stenmur ska omfattas av biotopskyddsbestämmelserna ska minst en sida av muren gränsa till jordbruksmark.

Befintlig stenmursrest

Stenmursresten som finns inom planområdet gränsar till befintlig jordbruksmark med en sida och till befintlig skog med den andra sidan. Dock är den hoprasad, stenarna ligger på ett ordnat sätt och det finns endast ett enkelt lager med stenar. Mellan stenar och block finns varken buskar eller mindre träd. Med hänsyn till olika skäl beskrivna ovan bedöms stenmursresten inte omfattas av biotopskyddsbestämmelsen.

Det finns flera träd - mindre, yngre ekar samt en björk - som kan bli värdefulla i framtiden om de sköts på rätt sätt (markerade med j, l, n och o i illustrationsskissen). De flesta ligger på mark som betecknas med bestämmelsen "NATUR" i detaljplanen. Den enda som ligger på byggbar mark är den yngre eken betecknad med "j", som bedöms inte vara tillräckligt värdefull för att skydda genom en bestämmelse i detaljplanen.

Ett dike löper i skogskanten längs den åkermark som ingår i inventeringsområdet, som bedöms inte omfattas av biotopskydd. Inga andra biotopskyddsområden påträffades inom planområdet.

Konsekvenser enligt naturvärdesinventering (utdrag från NVI)

"Sett till förekommande naturvärdesobjekt är det främst områden som är oklassade samt klass 4 områden (obetydliga respektive Vissa naturvärden) som tas i anspråk av detaljplanen. Hela strandzonen samt det övriga klass 3 området (Påtagligt naturvärde) berörs inte direkt av detaljplanen. Således är det inga unika naturtyper som tas i anspråk och särskilt så vad avser de centrala delarna av området.

Vad gäller förekomsten av mattlumner innebär detaljplanen att tre mindre områden med mattlumner i mittersta delen av planområdet riskerar påverkas negativt. De östra förekomsterna som utgör planområdets största bestånd arealmässigt sett berörs dock inte direkt av detaljplanen. De östra delarna har i detaljplanen benämnts som naturmark och skall därmed inte bebyggas eller tas i anspråk på annat sätt. Förutsatt att ingen större skogsavverkning genomförs i området samt att ingen körning sker på marken eller att den används som upplagsplats under eventuell byggnation bedöms inte detta bestånd av mattlumner påverkas negativt i någon nämnvärd omfattning av de planerade byggnationerna.

Mattlumner är inte rödlistad (ArtDatabanken, 2015) och finns väl spridd och utbredd i större delen av landet, varför det finns ingen risk för att negativa effekter på de tre mindre bestånden i planområdet skulle påverka artens bevarandestatus vare sig på regional eller nationell skala.

Klockgentianans växtplats ligger även den i ett område som i detaljplanen pekats ut som naturmark och där inga byggnationer överhuvudtaget planeras. Närmsta planerade bebyggelse ligger cirka 80-100 meter norrut. Hänsynen till klockgentianan som är tagen i detaljplanen bedöms som tillräcklig."

Geotekniska och hydrologiska förhållanden

Det har genomförts en geoteknisk undersökning av BGK (Gunnar Karlsson Bygg- och Geokonstruktioner AB, 2014-12-22). Utgående från utförda skruvborringar och SGU jordartskarta konstateras det att jorden inom undersökt område består av isälvssediment.

Marken är genomsläpplig varför regnvatten är enkelt att ta hand om. Vikaresjöns nivå har stora variationer. Normalvattenståndet i Vikaresjön ligger enligt grundkartan på ca 156,0 meter över havet. 28 april 1970 var högsta uppmätta vattenståndet 159,0 m ö. h (RH2000). Ett beräknat 100 årsflöde ligger på 161,0 m ö. h (RH2000) och risken för att det ska inträffa inom 100 år är ca 63%. Ingen bostadsbebyggelse kommer att lokaliseras under + 161,0 m ö. h.

Radon

Radon är en ädelgas som bildas när det radioaktiva grundämnet radium sönderfaller. Vid sönderfallet sänder det ut strålning som kan skada cellerna i luftvägar och lungor. Radon kan finnas i berggrunder, grundvatten och byggmaterial.

Genomförd geoteknisk undersökning (2014-12-22) visar att marken i området utgörs av normalradonmark. Detta innebär i regel inga stora åtgärder för byggnaderna. Byggnader kan i regel utföras med gängse byggnadssätt. Vid plint- och kryppgrundläggning späds markradon fort ut i luften under förutsättning att luftväxlingen är god och inte hindras av socklar eller snö. Om tätheten hos bottenbjälklaget och ventilationen i kryprummet ägnas litet speciell uppmärksamhet kommer detta troligen vara tillräckligt för att radonhalterhalten inomhus skall vara under gällande nybyggnadsvärde.

Förorenad mark

Inga kända föroreningar finns i marken inom planområdet.

Fornlämningar och kulturminnen

Inom planområdet finns inga kända eller registrerade fornlämningar och i samråd med länsantikvarien har konstaterats att inga vidare arkeologiska insatser krävs. Området berör inga kulturhistoriska miljöer.

Markanvändning inom naturområdet

Naturmarken i öster är till för att få en byggnadsfri zon mellan områdets bebyggelse och grannfastigheterna samt att förhålla den planerade bebyggelsen till den fridlysta lummern. För att den planerade bebyggelsen inte ska komma för nära badplatsen har naturområdet i söder planlagts och säkerställer allmänhetens tillgång till stranden. Naturmarken utgörs av allmän plats och är därför tillgänglig för allmänheten

Bebyggelse

Friluftsområde

Öster om infartsvägen anläggs friluftsområden för tennisbanor, golfspel samt lekplats. I sydöst är ett friluftsområde planlagt där byggnader för bad- och båtlivets behov får uppföras.

Bostäder

Vid infarten till området föreslås 3 tomter för bostadsbebyggelse som är tänkta att användas för permanent boende. Byggnaderna kan uppföras i 2 våningar. Byggrätten är 25 % av fastighetsytan.

Övriga hus är tänkta för fritidsboende med hög standard. Det krävs inte bygglov om någon bostätter sig permanent i fritidshus. Exploatörens intentioner är att det ska ingå nyttjanderätt till Isabergs golfbana och skidanläggning när husen hyrs ut eller säljs. Även gemensamma båtar ska ingå i boendet. Avsikten är att de boende ska lockas till området genom att ha tillgång till ovan nämnda aktiviteter och närheten till Hestravikens Vårdshus för måltider.

Husen kommer att byggas med minimala markarbeten. Avsikten är att husen i princip ska sänkas ner med kran på plintar och att marken ska lämnas i allt väsentligt orörd. Genom ett sådant förfarande blir skötsel av mark runt husen enkel i och med att marken är mager. Områdets karaktär av mager skogsmark kan bevaras. Denna enkla magra skogsmark är en naturtyp som är attraktiv för kommande boende i området. Principen för byggnationen visas på nedanstående bild.

Princip för byggnation

För att säkerställa att tomterna i allt väsentligt bevaras som skogsmark kommer avtal skrivas mellan exploatören och respektive fastighetsägare. Det finns även en planbestämmelse om utökad lovplikt för komplementbyggnader för att bevara skogsmarken så långt det är möjligt. Inom planområdet ska markering i terrängen för tomterna undvikas för att behålla karaktären av mager skogsmark.

I detaljplanen finns även en bestämmelse om att marklov krävs för trädfällning för vissa delar av kvartersmarken. Marklovet får enligt 9 kap 38 § plan- och bygglagen (2010:900) villkoras med krav om återplantering om det behövs för att hålla tomten i vårdat skick eller för att inte betydande olägenheter för omgivningen ska uppkomma.

Ändrad lovplikt

Utökad bygglovsplikt gäller för Attefallsåtgärder och friggebodar. Bygglovsplikt införs på fastigheterna för bygglovsbefriade åtgärder enligt 9 kap. 4 § p. 3 samt 9 kap. 4a § PBL (2010:900). Bygglovsplikten införs med stöd av 9 kap. 8 § första stycket 2a PBL (2010:900).

Motivet för utökad lovplikt är att särskild hänsyn måste tas till områdets karaktär. Genom utökad lovplikt tillmötesgår bestämmelserna i planen också exploatörens intentioner om varsam exploatering av området med anpassning till befintlig vegetation och topografi.

Vattenområden

Friluftsbad

Vattenområdet utanför den befintliga badstranden redovisas som friluftsbad, för att säkerställa allmänhetens tillgänglighet till badplatsen.

Bryggor och badplats

Vattenområdet i sydöst redovisas som område för bad och bryggor. Här kan badbrygga och kanotbrygga anläggas. Eftersom vattenståndet varierar kommer sannolikt bryggorna att utföras som flytbryggor.

Övriga vattenområden

Övriga vattenområden redovisas som öppet vattenområde.

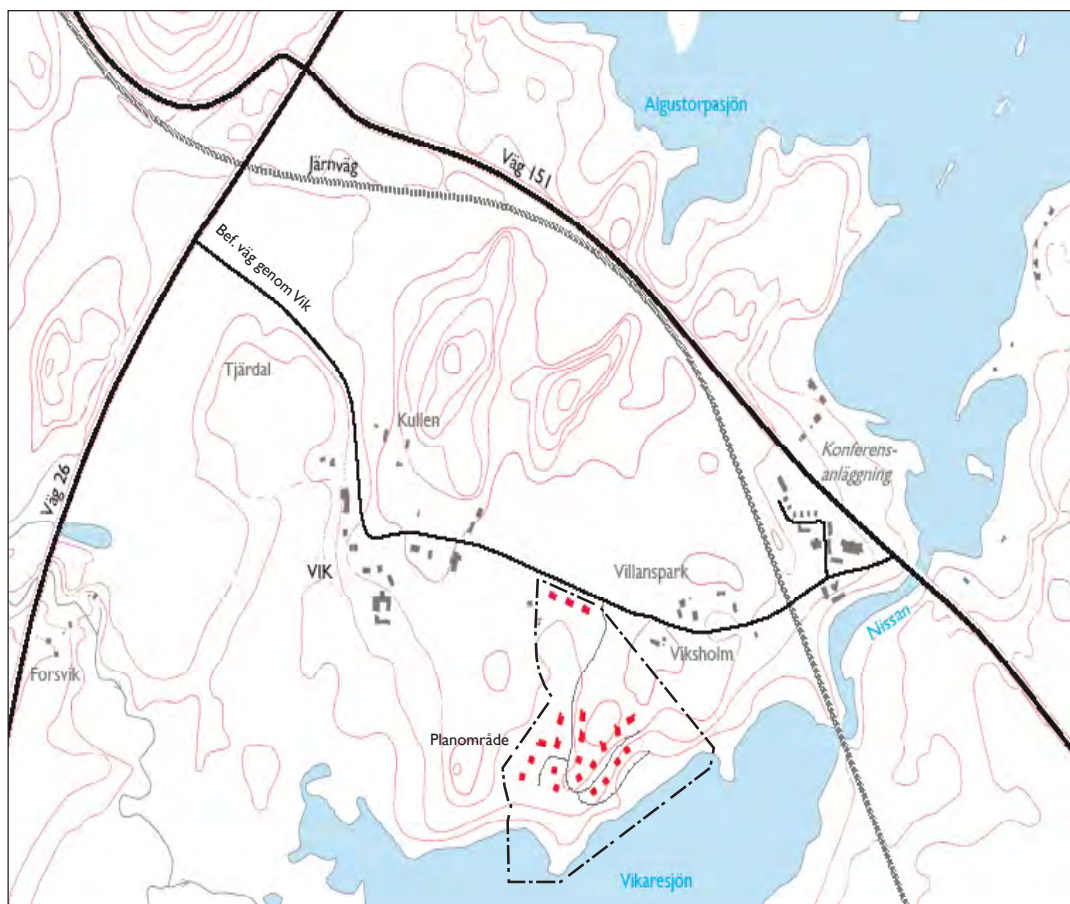
Gator och trafik

Gator

Förutsättningar

In- och utfarten till planområdet, som är den enda tillfarten till området, ansluter till vägen genom Vik. Vägen genom Vik är en enskild väg och förvaltas idag av Viks vägsamfällighet.

Vägen genom Vik ansluter till väg 26 i väst och väg 151 i öst. Väg 26 har en hastighetsbegränsning på 70 km/h på den aktuella sträckan och väg 151 har 90 km/h. De båda korsningarna är vanliga trevägskorsningar utan vänstersvängfält. Vägen genom Vik har idag en hastighetsbegränsning på 70 km/h med rekommenderade hastigheter på 30 km/h vid Hestraviken och 50 km/h genom byn.

Förslag på framtida exploatering. De röda husen är exempel på nya hus och de grå är befintliga. En ny väg planeras genom området för den nya bebyggelsen söder om den befintliga vägen genom Vik.

Enligt Trafikverkets trafikräkning på väg 26 från år 2014, strax söder om infarten till Vik, visar att vägen trafikeras av ca 3750 fordon/årsmedeldygn. Väster om infarten från väg 151 visar Trafikverkets trafikräkning från 2013 att vägen trafikeras av ca 1830 fordon/årsmedeldygn. Det finns inga trafikmätningar för vägen genom Vik. För utfarten mot väg 151 antas trafikmängden vara större i dagsläget med hänsyn till konferensanläggningens verksamhet vid Hestravikens värdshus.

En permanentbostad kan antas generera 5,6 resor per årsmedeldygn och ett fritidshus omkring 1 resa per årsmedeldygn. I dagsläget antas de 9 fastigheterna generera ca 50 fordonsrörelser/dygn. Eftersom det saknas trafikmätning för vägen genom Vik är det oklart vilken riktningfördelning trafiken har till och från området. Ett antagande är att 50 % av trafikströmmarna till och från området går på varsitt håll. Antagandet att 10-15 % av fordonen trafikerar under maxtimmen ger ca 6 fordon/maxtimme. Antagandet att riktningfördelningen under maxtimmen är 50 % i respektive riktning ger 1 bil per 20 min i vardera riktningen.

Konsekvenser

För att bedöma hur trafikmängderna i området kan antas förändras i och med att nya bostäder planeras har en trafikprognos för området tagits fram. Eftersom detaljplanen för Viks strand inte styr vilken form av boende som tillåts har tre scenarior tagits fram. Den första beräkningen har gjorts i enlighet med planens syfte, ca 3 permanentbostäder och 19 fritidsbostadshus. En beräkning bygger på att 50 % blir permanentbostäder och 50 % fritidshus. Det har även gjorts en beräkning för den utbyggnad som kan förväntas generera flest fordonsrörelser, vilket innebär att alla bostäder byggs som permanentbostäder.

Scenario 1

(13 % permanentbostäder och 87 % fritidshus)

I framtiden om området blir fullt utbyggt enligt detaljplanen antas bostäderna i Vik generera ca 90 fordonsrörelser/dygn. Trafikökning efter en utbyggnad enligt detaljplanen beräknas till ca 40 fordon/dygn. Antagandet att 10-15 % av fordonen trafikerar under maxtimmen ger ca 5 fordon/maxtimme. Antagandet att riktningfördelningen under maxtimmen är 50 % i respektive riktning ger 1 bil per 24 min i vardera riktningen.

Scenario 2

(50 % permanentbostäder och 50 % fritidshus)

I framtiden om området blir fullt utbyggt enligt detaljplanen antas bostäderna i Vik generera ca 130 fordonsrörelser/dygn. Trafikökning efter en utbyggnad enligt detaljplanen beräknas till ca 80 fordon/dygn. Antagandet att 10-15 % av fordonen trafikerar under maxtimmen ger ca 10 fordon/maxtimme. Antagandet att riktningfördelningen under maxtimmen är 50 % i respektive riktning ger 1 bil per 12 min i vardera riktningen.

Scenario 3

(100 % permanentbostäder)

Om det i framtiden blir fullt utbyggt enligt detaljplanen antas bostäderna i Vik generera ca 180 fordonsrörelser/dygn. Trafikökning efter en utbyggnad enligt detaljplanen beräknas till ca 130 fordon/dygn. Antagandet att 10-15 % av fordonen trafikerar under maxtimmen ger ca 16 fordon/maxtimme. Antagandet att riktningfördelningen under maxtimmen är 50 % i respektive riktning ger 1 bil per 7 min i vardera riktningen.

Bedömning

Planens genomförande innebär en ökad trafikmängd på vägen genom Vik. Det scenario som genererar mest trafik är det tredje scenariot, som innebär en trafikökning på ca 130 fordonsrörelser/dygn.

En trafikökning i samband med en utbyggnad i området kan innebära ett ökat slitage på det

befintliga vägnätet. Påverkan på utfarterna mot väg 26 och väg 151 antas vara marginell och inga åtgärder anses nödvändiga.

Gatorna i området utformas med hänsyn till topografin. Den maximala lutningen blir ca 1:10 - 1:12. Området för gatorna görs 7 meter breda, därav görs en körbana på ca 3,5 meter. Gatorna byggs genom att det schaktas in i slänterna. Fyllning ska undvikas eftersom det ger större påverkan på markens växtlighet. Gatorna ska utföras med bärighet som klarar av räddningstjänstens och renhållningens fordon.

Parkering

En parkeringsplats byggs i området på allmän plats. Den kan användas av allmänhet såväl som boende i området. Den blir en tillgång för den allmänhet som åker till den befintliga badstranden för att bada. En handikappsparkering anläggs där stigen ner till den befintliga badstranden börjar. Övriga p-platser läggs i norra delen av planområdet för att undvika onödig biltrafik långt in i området. Det finns även möjlighet att köra ner och vända vid befintligt kanotvindskydd för att lasta av packning m.m.

Gångstig

Det befintliga badstranden i söder är tillgänglig för allmänheten via en gångstig som ligger på allmän plats. En ny gångstig leds även mellan husen ner till området för bad- och båtliv.

Teknisk försörjning

Vatten, dagvatten och avlopp

Detaljplanen möjliggör ca 22 nya fastigheter för bostadsändamål. För att säkerställa vatten och avlopp för ny bebyggelse ska det upprättas gemensamhetsanläggningar. Om endast delar av planområdet exploateras kommer vatten och avlopp att behöva lösas genom lokala gemensamma lösningar. Enskilda VA-lösningar för varje fastighet är inte ett alternativ inom planområdet.

Möjligheterna att lösa vatten och avlopp inom området har undersökts i en översiktlig VA-utredning. För att undersöka tillgången på grundvatten samt kvaliteten genomfördes en provborrning i en punkt som ansetts vara en lämplig lokalisering för en brunn. Provtagningen visade att mängden vatten i området är mycket god, ca 36 000 lit/tim. Kvaliteten på vattnet i den borrade brunnen anses vara god. Turbiditeten var förhöjd i analysvaret, vilket påpekades av laboratoriet. En anledning till detta kan vara att rensumpningen av brunnen inte gjordes tillräckligt länge. Analysen visar på något förhöjda värden av järn och färgtal, vilket även kan bero på den korta tiden för rensumpning. I övrigt verkar vattnet vara av bra kvalitet.

Hantering av spillvatten föreslås hanteras i planområdets nordvästra del där det bedöms finnas utrymme inom området natur, markerat med infiltration i plankartan, för gemensamma lösningar som t.ex. en infiltrationsbädd. En provgrop på 2 - 2,5 meter grävdes för att undersöka avståndet till grundvatten och berg. Varken grundvatten eller berg påträffades under undersökningen. För att undersöka om platsen är lämplig för hanteringen av spillvatten togs prover i marken. Provtagningen visade att marken är lämplig för en markbaserad avloppsrening.

Gemensamma VA-anläggningar och pumpstationer kan byggas på allmän platsmark. Vissa VA-anläggningar har i normalfallet ett skyddsavstånd mot vattendrag på 100 meter. Inom strandskyddat område (100 meter) kräver vissa åtgärder dispens.

Om det byggs mer än ca 10 - 15 nya bostäder behöver kommunen ta under beaktande att

Möjlig framtida lösning för gemensamt vatten och avlopp inom området.

— Vattenledningar
- - - Spillvattenledningar

upprätta ett verksamhetsområde för allmänt vatten och avlopp. Det finns möjlighet för ett verksamhetsområde att ansluta till befintliga anläggningar i Hestra eller Nissafors (Gnosjö kommun).

Den översiktliga VA-utredningen redovisas i sin helhet i bilaga 3.

Ledningar

Elförsörjning kommer att anordnas via befintlig transformator vid Hestraviken. Därifrån kommer kablar att grävas ner i vägarna i och till området. Inom planområdet finns ett område planlagt för en transformatorstation med följande bestämmelse "minsta tillåtna avstånd mellan transformatorstation i byggnad och brännbar byggnadsdel eller brännbart upplag är 5 meter". Ett 4-meter brett u-område planläggs inom prickmark i norra delen av kvartersmark längs med vägen. Bestämmelsen vid beteckningen u avser att "marken ska vara tillgänglig för allmänna underjordiska ledningar". Inom u-området får inte bedrivs verksamhet eller vidtas åtgärd som kan hindra eller försvåra bibehållandet av elektriska starkströmsanläggningar.

Energi

Husen kommer att värmas upp individuellt. Eventuellt kan fjärrvärme bli aktuellt via kulvert från Strandudden öster om Vikaresjön.

Avfall

Område för en gemensam anläggning för separering av avfall har placerats centralt i planområdet. Med denna gemensamma lösning slipper renhållningsfordon köra långt in i området samt att man håller nere hämtningskostnaderna.

Elektronisk kommunikation

Det är viktigt med tillgång till IT-infrastruktur till området. Bredbandsutbyggnad pågår i kommunen.

HÄLSA OCH SÄKERHET

Översvämningsrisk

I och med den varierande sjövattnivån finns risk för översvämning i den södra delen av området. För att marken trots detta ska vara lämplig att exploatera läggs vägar och bebyggelse där marken har sådan höjd att olägenheter på grund av översvämning undviks. Ett beräknat 100 årsflöde ligger på 160,9 m ö. h. Ingen bebyggelse kommer att lokaliseras under + 161,0 m ö. h.

Ras och Skred

På grund av de stora nivåskillnaderna i området kan det finnas risk för ras och skred. Genomförd geoteknisk undersökning från BGK (Gunnar Karlsson Bygg- och Geokonstruktioner AB, 2014-12-22) visar att inga rörelser förekommer eller har förekommit i slänten. Det genomfördes även stabilitetsberäkningar för planerad väg och bebyggelse med en last på 20 kPa. Med de förutsättningar och beräkningar som utfördes av BGK bedöms slänten vara stabil med de påförda lasterna. Några konsekvenser för människors hälsa eller för miljön bedöms därför inte uppstå.

GENOMFÖRANDEFRÅGOR

Här redovisas de organisatoriska, tekniska, ekonomiska och fastighetsrättsliga åtgärder som erfordras för ett samordnat och ändamålsenligt genomförande av detaljplanen.

Organisatoriska frågor

Tidsplan

Planen hanteras med normalt planförfarande och ska efter samråd och granskning antas av kommunfullmäktige.

Preliminär tidsplan

Samrådstid: juni - augusti 2014

Granskningstid: juli 2018

Antagande: november 2018

Detaljplanen vinner laga kraft tre veckor efter att den antas i kommunfullmäktige om den inte överklagas.

Genomförandetid

Genomförandetiden är på 15 år och räknas från den dagen planen vunnit laga kraft. Detta innebär att detaljplanen inte får ändras, ersättas eller upphävas mot berörda fastighetsägares bestridande under denna tiden.

Huvudmannaskap

Gislaveds kommun är inte huvudman för allmän platsmark och ansvarar inte för utbyggnad och underhåll av allmänna platser. Inom planområdet är det enskilt huvudmannaskap. Skälet är att det inte är ett kommunalt intresse att förvalta allmän platsmark för den planerade bebyggelsen som främst kommer att vara för fritidsändamål och genomförs som en privat exploatering.

Tekniska frågor

Gator m.m

Exploatören ansvarar för att gata, gångväg och parkeringsplatser byggs inom området.

Vatten, avlopp och dagvattensystem

Dagvattenhanteringen skall lösas av respektive fastighetsägare genom lokalt omhändertagande av dagvatten. Om endast delar av planområdet exploateras kommer vatten och avlopp att behöva lösas genom lokala lösningar. Enskilda lösningar för varje fastighet är inte ett alternativ inom planområdet bl.a. på grund av närheten till sjön.

När det finns underlag ca 10-15 bostäder behöver kommunen ta under beaktande att bygga ut vatten och avlopp till området. De gemensamma anläggningarna för planområdet kan då anslutas i en lämplig anslutningspunkt. Anslutningsavgift ska betalas när VA-försörjningen finns tillgänglig. För mer information om vatten- och avlopp, se under delen "Teknisk försörjning".

Ekonomiska frågor

Kostnader för exploateringen av området kommer att betalas av markägaren. Planavtal har teckats med exploatören vilket innebär att ingen planavgift tas ut i samband med bygglov.

Fastighetsrättsliga frågor

Gemensamhetsanläggning

Allmän platsmark och en del kvartermark samt en del av vattenområdena kommer att utgöras av en gemensamhetsanläggning och ägas och förvaltas av en samfällighetsförening. Gemensamhetsanläggningen kommer att skapas genom ett beslut som utförs av lantmätaren genom en anläggningsförättning. Exploatören kommer att bekosta förättningen.

Gemensamhetsanläggningen kommer att omfatta all naturmark, all gatemark, alla N-områden (friluftsområde), alla E-områden (tekniska anläggningar) samt vattenområdena med beteckningen W och W₁. Mark, byggnader och anläggningar inom dessa områden kommer att ingå i gemensamhetsanläggningen och kommer att ägas och skötas av samfällighetsföreningen.

Direkta konsekvenser som planen innebär för fastigheter

Fastigheter	Konsekvenser
Vik 1:58	<ul style="list-style-type: none"> Nya bostadsfastigheter kommer att styckas av från stamfastigheten
Gemensamhetsanläggning	<ul style="list-style-type: none"> Allmän platsmark, friluftsområden, tekniska anläggningar kommer att ägas och förvaltas av en samfällighetsförening.

Ledningsrätt, servitut

VA-ledningar till och från området kommer att säkerställas med ledningsrätt. EI-ledningar samt transformatorstation kommer att säkerställas med servitut eller ledningsrätt.

Avstyckningar

Bostadsfastigheterna kommer att styckas av från stamfastigheten och sedan utgöra egna fastigheter. Vik 1:15 är en avsöndring och fastighetsbestämning vid avstyckning mot denna gräns kan komma att behövas.

Avtal

I avtal mellan exploatören och respektive fastighetsägare kommer det att skrivas in att icke bebyggd del av tomtmark ska lämnas orörd och bevaras som skogsmark. Byggnader inom tomtmark ska byggas på plintar så att schaktning eller fyllning i allt väsentligt inte behöver utföras.

Exploateringsavtal

Det kommer inte att upprättas ett exploateringsavtal mellan exploatören och kommunen eftersom det är en privat exploatering.

MEDVERKANDE TJÄNSTEMÄN

Ansvarig handläggare för detaljplanen är planarkitekt Andrea Barbuta, bygg- och miljöförvaltningen, Gislaveds kommun. I arbetet har dessutom stadsarkitekt Sven Hedlund, planarkitekt Fredrik Ingstorp, samhällsutvecklare Irene Ljungskog, utvecklingsledare Hanna Torén, teknisk chef Peter Edvinsson, VA chef Antti Vähäkari, gatuingenjör Mats Kindlund, mark- och exploateringschef Malin Larsson, miljö- och hälsoskyddsinspektör Maud Enqvist och miljö- och hälsoskyddsinspektör Sofie Jerslind deltagit.

Gislaveds kommun, augusti 2018

Andrea Barbuta
Planarkitekt

Sven Hedlund
Stadsarkitekt

Detaljplan för Viks strand del av fastigheten Vik 1:58 i Hestra

Gislaveds kommun, Jönköpings län

BEHOVSBEDÖMNING

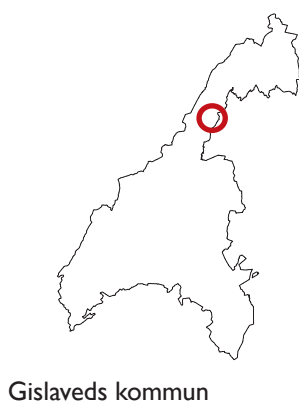
Om genomförandet av en detaljplan antas medföra betydande miljöpåverkan ska en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas enligt 4 kap 34§ i Plan- och bygglagen (SFS 2010:900) och enligt 6 kap 11§ Miljöbalken (SFS 1998:808). Behovsbedömningen görs för att utreda om genomförandet av en detaljplan antas medföra betydande miljöpåverkan för vissa utpekade ändamål.

Platsens förutsättningar

Planområdet är beläget vid Vikaresjön.

Marken utgörs av för trakten mager skogsmark. Stora delar av planområdet har tidigare utnyttjats som grustäkt varför naturvärdena är blygsamma. Marken är mycket kuperad.

Marken är genomsläpplig varför regnvatten är enkelt att ta hand om. Vikaresjöns nivå har stora variationer. Normalvattenståndet i Vikaresjön ligger enligt grundkartan på ca 156,0 meter över havet. 28 april 1970 var högsta uppmätta vattenståndet 159,0 m ö. h (RH2000). Ett beräknat 100 årsflöde ligger på 161,0 m ö. h (RH2000) och risken för att det ska inträffa inom 100 år är ca 63%. Ingen bebyggelse kommer att lokaliseras under + 161,0 m ö. h.

HESTRA

Planens styrande egenskaper

Detaljplanen säkerställer bygg rätt för ett antal bostadshus. Huvuddelen av dessa är för fritidsbebyggelse. I planen redovisas även allmän platsmark som blir tillgänglig för allmänheten, även områden för friluftsliv och bryggor redovisas i planen.

Planens tänkbara effekter

Husen kommer att byggas med minimala markarbeten. Avsikten är att husen i princip ska sänkas ner med kran på plintar och att marken ska lämnas i allt väsentligt orörd. Genom ett sådant förfarande blir skötseln av mark runt husen enkel i och med att marken är mager. Områdets karaktär av mager skogsmark kan bevaras.

Planens genomförande förutsätter ett upphävande av strandskyddet inom planområdet. I plankartan finns en administrativ bestämmelse om upphävande av strandskyddet inom vissa delar av planområdet. Det särskilda skälet till strandskyddets upphävande är att detaljplanens anses bidra till en utveckling av landsbygden, Miljöbalken (1998:808) 7 kap 18 d §. Områdets läge gör att det bildar ett sammanhang med befintlig bebyggelse och de verksamheter som finns i området. En utveckling av området förväntas gynna Isabergsanläggningarna och Hestravikens konferensanläggning samt stärka underlaget för både befintlig service och skapa underlag för nyetableringar.

Friluftsbadets tillgänglighet ökas genom att den befintliga körvägen som idag är privat görs till gata, allmän plats och en parkeringsplats anläggs även den på allmän plats. Idag sätter terrängkörningskungörelsen stopp för parkering i skogen. Vägen är i dagsläget privat och allmänheten har ingen rätt att köra på den. Genom att vägen görs om till allmän plats ökas tillgängligheten för allmänheten.

Genom de anläggningar som byggs i en del av strandzonen kommer ett stort antal människor ges tillfälle att vistas vid och på sjön och utöva friluftaktiviteter som att fiska, grilla, bada, basta, kanota, nyttja bryggor m.m.

Området utefter sjön kommer att vara allemansrättsligt tillgängligt. Jämfört med idag kommer tillgängligheten att öka tack vare körväg, gångstigar, bryggor m.m.

Landskapsbilden kommer att förändras från obebyggd skogsmark till ett område med hus.

Sammanvägd bedömning

Detaljplanen innebär en förändring av förhållandena på platsen, men förändringarna bedöms inte medföra betydande miljöpåverkan och därmed erfordras ingen miljöbedömning. Den påverkan och de konsekvenser planen kan komma att medföra ska behandlas i detaljplanen och de negativa konsekvenserna ska i största möjliga mån motverkas.

Gislaveds kommun, augusti 2018

Andrea Barbuta

Bilaga 1
Checklista behovsbedömning

Bilaga 2
Naturvärdesinventering

Bilaga 3
Översiktlig VA-utredning

	Negativ påverkan			Positiv påverkan			Ingen påverkan	Berörs ej	Kommentarer
	Stor	Måttlig	Liten	Liten	Måttlig	Stor			
Påverkan på vatten									
Strandskydd		X							Planens genomförande förutsätter ett upphävande av strandskyddet inom planområdet
Dagvatten							X		Dagvattenhanteringen kommer att lösas av respektive fastighetsägare
Grundvatten							X		
Föroreningar									
Avfallshantering			X						En återvinningsstation planeras centralt i planområdet
Hälsa (planens påverkan på människor)									
Buller, trafik		X							Ökad trafik på vägen till området
Buller, verksamheter							X		Rekomenderade bullervärden överskrids ej
Luftkvalitet			X						
Radon			X						Marken inom området utgörs av normalradonmark. Radonsäkert byggande rekommenderas. Byggnader som byggs med plintgrund anses vara bra ur radonrisksynpunkt
Strålning, vibrationer och ljus								X	
Säkerhet									
Trafik		X							Ny bebyggelse innebär en ökad trafik
Brand			X						
Explosion			X						
Översvämning			X						Inga bostadshus placeras under +161,0 m ö. h
Ras och skred			X						Geoteknisk undersökning visar på att det inte finns någon risk för ras och skred
Farligt gods								X	
Planer och program									
Översiktsplaner						X			Detaljplanen följer intentionerna i den Fördjupade översiktsplanen för Isabergsområdet samt kommunens LIS-plan
Gällande detaljplaner								X	Området är ej tidigare detaljplanelagt
Mellankommunala intressen								X	Eventuellt kan avlopp komma att föras till Gnosjö kommun. Bebyggelsen kan anses vara positiv för orten Nissafors

Kommunens bedömning

Genomförandet ger mycket liten miljöpåverkan	
Genomförandet ger viss, men ej betydande miljöpåverkan	X
Genomförandet riskerar att medföra betydande miljöpåverkan	
Andra lokaliseringsalternativ bör utredas	

Miljöbedömning behövs	
Miljöbedömning behövs inte	X

Upprättad av: Fredrik Ingstorp i mars 2016

Reviderad av: Andrea Barbuta i augusti 2018

Naturvärdesinventering på fastigheten
Vik 1:58, Gislaveds kommun

Örnborg Kyrkander Biologi & Miljö AB

www.biologiochmiljo.se

Rapport 2018:16

Version 2018-06-26

Framsida: Mattlummer

*Ansvarig handläggare: Jonas Örnborg
Fältarbete: Jonas Örnborg och Britta Lidberg
GIS- arbete: Britta Lidberg
Sammanställning och rapportskrivning:
Foto: (upphovsrätt Örnborg Kyrkander)
Rapportgranskning: Tina Kyrkander
Uppdragsgivare: Leif Einarsson, Viks gård*

Sammanfattning

Gislaveds kommun har antagit en detaljplan för fastigheten Vik 1:58 som omfattar cirka 10 ha och ligger i direkt anslutning till Vikaresjön. Fastighetsägare är Leif Einarsson. Detaljplanen syftar till att möjliggöra området för fritidsbebyggelse, friluftsliv och ett mindre antal permanentbostäder. Detaljplanen har överklagats där aktuell dom hos Mark- och miljödomstolen upphävde detaljplanen. Angivna domskäl är att ett kommunens inledande beslut om att detaljplanen ej medfört betydande miljöpåverkan tagits utan tillräckligt bakgrundsunderlag gällande förekommande naturvärden och naturvårdsarter. Leif Einarsson har därav gett i uppdrag till Örnberg Kyrkander Biologi & Miljö AB att genomföra en naturvärdesinventering (NVI) av aktuellt planområde.

En naturvärdesinventering (NVI) har gjorts enligt SS 199000:2014 och med stöd av SIS-TR 199001:2014 (Swedish Standards Institute, 2014). Inventeringen har gjorts på Fältnivå med detaljeringsgrad *Medel* och med tilläggen *Naturvärdesklass 4, Generellt biotopskydd, Detaljerad redovisning av artförekomst (mattlummer, klockgentiana samt eventuellt övriga skyddsvärda arter inom inventeringsområdet) samt Inventering av särskilt skyddsvärda träd (i enlighet med Naturvårdsverkets definition).*

Ingen del av det inventerade området omfattas av formellt områdesskydd utöver strandskydd eller är avsatt som Natura 2000-område. Inga riksintressen för naturvård eller friluftsliv finns heller i området. Inga biotopskyddsområden eller särskilt skyddsvärda träd påträffades inom planområdet. Av tidigare kända naturvårdsarter finns inom området noterat klockgentiana (rödlistad som VU, fridlyst) samt matt- och revlummer (fridlyst).

Totalt har 4 stycken naturvärdesobjekt identifierats. Två av dessa har bedömts hysa vissa naturvärden (klass 4) och för övriga två är bedömningen att de har påtagliga naturvärden (klass 3). Den mark inom inventeringsområdet som inte har klassats som naturvärdesobjekt är mark som bedömts hysa endast obetydliga naturvärden. Detta utgörs av områden med i huvudsak produktionsskog.

Sett till förekommande naturvärdesobjekt är det främst områden som är oklassade samt klass 4-områden (obetydliga respektive Vissa naturvärden) som tas i anspråk av detaljplanen. Hela strandzonen samt det andra klass 3-området (Påtagligt naturvärde) berörs inte direkt av detaljplanen.

Förekomst av naturvårdsarter observerade i samband med genomfört fältbesök utgörs av klockgentiana i strandområdet, mattlummer spritt på ett antal mindre delområden men med ett större sammanhängande område i områdets östra del samt ett mindre antal revlummerbestånd.

Vad gäller förekomsten av mattlummer innebär detaljplanen att tre mindre områden med mattlummer i mittersta delen av planområdet riskerar påverkas negativt. De östra förekomsterna som utgör planområdets största bestånd arealmässigt sett berörs dock inte direkt av detaljplanen. Mattlummer är

inte rödlistad och finns väl spridd och utbredd i större delen av landet. Vid en eventuell dispensansökan enligt artskyddsförordningen i samband med aktuell detaljplan finns ingen anledning att förvänta sig att en erhållen dispens från 9 § i artskyddsförordningen skulle påverka arternas bevarandestatus negativt på vare sig nationell eller regional skala.

Klockgentianans växtplats ligger även den i ett område som i detaljplanen pekats ut som naturmark och där inga byggnationer överhuvudtaget planeras. Hänsynen till klockgentianan som är tagen i detaljplanen bedöms som tillräcklig. Däremot avråds starkt från anläggandet av eventuella strövstigar/leder som resulterar i att folk leds in i området där klockgentianan förekommer.

Förslag till skyddsåtgärder och kompensationsåtgärder diskuteras även i rapporten.

Innehållsförteckning

Inledning	6
Metod och syfte	6
Allmänt	6
Naturvärdesinventering	6
Inventering Särskilt skyddsvärda träd	8
Detaljerad redovisning av artförekomst	9
Inventeringsområdet – beskrivning och lokalisering	9
Resultat	10
Skyddade områden i och i närheten av aktuellt inventeringsområde	10
Tidigare inventeringar av naturvärden	10
Genomgång av tidigare observationer av rödlistade arter samt skyddsvärda träd	11
Särskilt skyddsvärda träd	11
Generella biotopskyddsområden	11
Identifierade naturvärdesobjekt (NVO)	12
NVO 1. Strandzon vid insjö (0,7 ha)	13
NVO 2. Tallskogshed i igenlagd sandtäkt (0,7 ha)	14
NVO 3. Produktionsskog med tall och gran (1,2 ha)	16
NVO 4. Örtrik produktionstallskog med inslag av mattlumner (0,8 ha)	17
Diskussion	18
Naturvärdesobjekt	18
Förekomst av Naturvårdsarter	18
Konsekvenser av aktuell detaljplan	20
Förslag till skyddsåtgärder	23
Förslag till åtgärder för att gynna biologisk mångfald inom planområdet	24
Referenser	25

Inledning

Gislaveds kommun har antagit en detaljplan för fastigheten Vik 1:58 (Gislaveds kommun, 2016). Fastighetsägare för Vik 1:58 är Leif Einarsson. Området omfattar ca 10 ha och ligger i direkt anslutning till Vikaresjön. Detaljplanens angivna syfte är att möjliggöra området för fritidsbebyggelse, friluftsliv och ett mindre antal permanentbostäder. Gislaveds antagandebeslut av detaljplanen överklagades till Länsstyrelsen vid två tillfällen. Efter nödvändiga och efterfrågade komplettering av detaljplanen avslag Länsstyrelsen överklagandena (Länsstyrelsen Jönköpings län, 2016). Länsstyrelsens beslut överklagades till Mark- och miljödomstolen som 2017-04-25 upphävde Gislaveds kommuns beslut om att anta detaljplanen för Vik 1:58. Domstolens motivering till att upphäva kommunens antagandebeslut anges på sidorna 31-32 9 MMD:s dom (P3916-16) (Mark- och miljödomstolen, 2017) där det anges följande:

Enligt den av kommunen utförda behovsbedömningen bedöms ett genomförande av detaljplanen inte innebära en betydande miljöpåverkan. Någon MKB har därför inte upprättats. För att det ska vara möjligt att göra dessa bedömningar och bl.a. bestämma huruvida projektet kan medföra så kallad betydande miljöpåverkan, anser domstolen att det först måste göras en närmare inventering av förekomsten inom planområdet av skyddade arter, såsom mattlumner. Vidare behövs en analys av vilka konsekvenser för skyddade arter en exploatering skulle kunna ha på kortare och längre sikt samt en redovisning av möjliga skyddsåtgärder. Nu åberopade brister är av sådan betydelse att beslutet att anta detaljplanen ska upphävas

Leif Einarsson, fastighetsägare till Vik 1:58 har därför tagit initiativ till att genomföra en naturvärdesinventering (NVI) av aktuellt planområde med syfte att klargöra förekomst av eventuella värdefulla biotoper och arter inom området. Örnborg Kyrkander Biologi & Miljö AB har fått i uppdrag av Leif Einarsson att genomföra denna NVI.

Metod och syfte

Allmänt

Naturvärdesinventeringens fältdel genomfördes den 22 maj 2018 av Jonas Örnborg och Britta Lidberg. Dagen bjöd på nästan klart, vindstilla väder och ca 25 plusgrader.

Naturvärdesinventering

En naturvärdesinventering (NVI) har gjorts enligt SS 199000:2014 och med stöd av SIS-TR 199001:2014 (Swedish Standards Institute, 2014). Inventeringen har gjorts på Fältnivå med detaljeringsgrad *Medel* och med tilläggen *Naturvärdesklass 4, Generellt biotopskydd, Detaljerad*

redovisning av artförekomst (mattlumner, klockgentiana samt eventuellt övriga skyddsvärda arter inom inventeringsområdet) samt Inventering av särskild skyddsvärda träd (i enlighet med Naturvårdsverkets definition). Inventeringen har gjorts i hela det område som är avgränsat i figur 1. Den använda standardiserade metoden får numera anses gälla som nationell standard för naturvärdesinventering. Metoden är framtagen för att identifiera, avgränsa, dokumentera och naturvärdesbedöma geografiskt avgränsade områden, s.k. *Naturvärdesobjekt (NVO)*, med förhöjda naturvärden, vilka bedöms vara av betydelse för biologisk mångfald. Omfattningen enligt uppdraget innebär även att en förstudie innehållande en sammanställning av befintligt och relevant kunskapsmaterial om området samt en fältinventering av identifierade naturvärdesobjekt.

Förstudien har genomförts utifrån kartor, flygfoton och övriga tillgängliga faktaunderlag från området. Tillgängliga faktaunderlag bestod av tidigare observationer av arter, inkl. skyddsklassade arter, inom det i figur 1 avgränsade området med buffertzonen på ca 100 m, samt träd från det avgränsade området, som rapporterats in till ArtDatabanken t.o.m. 2018-04-03 (www.artportalen.se respektive www.tradportalen.se). Andra underlag som använts är Länsstyrelsen i Jönköpings WebbGIS, SGU:s jordartskarta, Naturvårdsverkets kartverktyg Skyddad natur, Skogsstyrelsens karta Skogens pärlor, Lantmäteriets historiska kartor och ortofoton samt den beskrivning av naturvärden som ingår i planbeskrivningen (Gislaveds kommun, 2016). Utifrån tillgängliga bakgrundsunderlag har olika delområden identifierats och avgränsats på karta. Delområdena har utgjorts av områden med likartade förhållanden vad avser vegetation och markförhållanden och sannolikt därmed även naturvärden.

Förstudien följdes av en fältinventering där hela området inventerades utifrån bedömningsgrunderna:

- **Art** (artrikedom samt förekomst av naturvårdsarter) (Hallingbäck 2013)
- **Biotop** (biotopkvalitet samt sällsynthet och hot)

Därefter klassades delområdena i en fyrgradig skala enligt nedan:

1. Högsta naturvärde
2. Högt naturvärde
3. Påtagligt naturvärde
4. Visst naturvärde

Gjorda bedömningar i samband med NVI ska kunna användas som underlag vid exempelvis samhällsplanering, hänsyn vid areella näringar, exploatering i naturmiljöer och vid naturvårdande åtgärder och naturskydd. Naturvärdesinventering är dock ingen exakt vetenskap utan bygger på befintlig samlad kunskap som finns inom naturvård, ekologi och naturgeografi där många aspekter värderas och vägs samman. Den slutgiltiga bedömningen kan sålunda förändras om ny kunskap tillförs för aktuellt område.

Figur 1. Det aktuella inventeringsområdet tillika planområde.

Inventering Särskilt skyddsvärda träd

En del i uppdraget var att inventera *Särskilt skyddsvärda träd*. Med begreppet *Särskilt skyddsvärda träd* avses i detta fall sådana träd som uppvisar karakteristika som definierats i åtgärdsprogrammet för särskilt skyddsvärda träd (Naturvårdsverket, 2004). Enligt denna definition skall särskilt skyddsvärda träd uppfylla ett eller flera av nedanstående kriterier:

- a) jätteträd; träd grövre än 1 meter i diameter på det smalaste stället under brösthöjd,
- b) mycket gamla träd; gran, tall, ek och bok äldre än 200 år. Övriga trädslag äldre än 140 år, samt
- c) grova hålträd; träd grövre än 40 cm i diameter i brösthöjd med utvecklad hållighet i huvudstam.

Både levande och döda träd ingår i definitionen.

Åtgärder som kan komma att påverka särskilt skyddsvärda träd innebär en risk för väsentlig påverkan av naturmiljön. Innan sådana åtgärder genomförs ska samråd (enligt 12 kap. 6 § miljöbalken) göras med Länsstyrelsen.

Detaljerad redovisning av artförekomst

Tillägget om detaljerad redovisning av artförekomst fokuserade på den fridlysta arten mattlumner men även förekomst av eventuella övriga naturvårdsarter som observeras noteras och koordinatsätts. Redovisningen av mattlumnerbestånd har gjorts genom inmätning av områden där bestånd av arten förekommer frekvent. Varje enskilt mindre bestånd/enskilda plantor ansågs däremot inte nödvändigt att koordinatsätta.

Inventeringsområdet – beskrivning och lokalisering

Det aktuella området är ett skogsparti på cirka 10 hektar invid Vikaresjöns strand. Det är beläget ungefär tre kilometer sydost om Hestra samhälle i Gislaveds kommun. Hela området utgörs av sandmark och här har tidigare bedrivits täktverksamhet på ungefär halva ytan (figur 2). Idag används marken för skogsbruk och här odlas framförallt tall men också lite gran.

I sydvästra delen av inventeringsområdet finns en badstrand som hålls i ordning av markägaren men som är tillgänglig för allmänheten. I östra delen finns en kanotrastplats som ingår i Kanotled Nissan¹ och som även denna sköts av markägaren.

Genom området löper en skogsbilväg samt några mindre stigar i anslutning till kanotrastplatsen.

---

¹<https://www.gislaved.se/upplevaochgora/idrottmotionochfriluftsliv/friluftslivochmotion/paddlakanot/kanotlednissan/rastplatser/vikaresjon.585.html>

Figur 2. Flygfoto över aktuellt planområde från 1970 som visar på utbredningen av täktområdet samt avskogningens omfattning vid den aktuella tidpunkten.

Resultat

Skyddade områden i och i närheten av aktuellt inventeringsområde

Ingen del av det inventerade området omfattas av formellt områdesskydd eller är avsatt som Natura 2000-område. Inga riksintressen för naturvård eller friluftsliv finns heller i området. Däremot gäller strandskydd utmed Vikaresjön. Strandskyddet är här på 100 meter vilket innebär att cirka halva inventeringsområdet omfattas av skyddet.

Tidigare inventeringar av naturvärden

En inventering av natur- och friluftsvärden genomfördes 2016 av Tomas Fasth på Pro Natura på uppdrag av Naturskyddsföreningen. Rapporten beskriver naturvärden både i det aktuella inventeringsområdet och i närliggande områden. De värden som lyfts fram och vars förekomst är inom planområdet är dels klockgentiana vid badstranden (se vidare under nästa rubrik) och dels matt- och

revlummer. För mattlummern finns två lokaler angivna och för revlummern en, samtliga dessa återfanns vid fältbesöket 2018. Andra värden som lyfts fram i rapporten för sjön som helhet är en rik fiskfauna med 14 olika arter samt fågellivet med bl.a. häckande häger, storlom och rödbena.

Klockgentiana har inventerats i området år 2005 på uppdrag av Länsstyrelsen (Länsstyrelsen Jönköpings län, 2006). Se vidare under nästa rubrik.

Genomgång av tidigare observationer av rödlistade arter samt skyddsvärda träd

Den enda rödlistad art som sedan tidigare finns noterad i området är klockgentiana. Klockgentiana är rödlistad som sårbar (VU). Vid Länsstyrelsens inventering år 2005 (Länsstyrelsen Jönköpings län, 2006) rapporterades 60 plantor inom det aktuella planområdet, samtliga vid badplatsen. I inventeringsrapporten anges att sly bör hållas efter samt att en utvidgning av badplatsen är ett hot mot lokalen. Vidare anger Pro Natura i sin rapport (Pro Natura, 2016) att det vid badplatsen har funnits ett varierande antal på 2010-talet.

Inom området finns ett skyddsvärt träd noterat sedan tidigare, precis i gränsen av inventeringsområdet och i anslutning till gården nordväst om området. Strax öster om inventeringsområdet på en mindre udde ut i Vikaresjön finns även en äldre tall som faller in i begreppet särskilt skyddsvärda träd (barrträd äldre än 200 år) (Naturvårdsverket, 2004).

Särskilt skyddsvärda träd

Vid inventeringen bekräftades det sedan tidigare kända skyddsvärda trädet i nordvästra delen av området. Trädet är en björk med stamdiametern 76 cm. Det faller dock inte inom Naturvårdsverkets definition för *särskilt skyddsvärda träd*.

Andra skyddsvärda träd som noterats är äldre tallar vid badstranden. Inte heller dessa faller dock in under begreppet *särskilt skyddsvärda träd*, men kan på sikt bli om de får stå kvar.

Generella biotopskyddsområden

Ett dike löper i skogskanten längs den åkermark som ingår i inventeringsområdet. Diket är emellertid igenväxt så till den grad att det inte kan anses uppfylla villkoret om att under en stor del av året hålla ytvatten eller en fuktig markyta. Diket är därmed inte ett biotopskyddsområde.

Inga andra biotopskyddsområden påträffades inom planområdet.

Identifierade naturvärdesobjekt (NVO)

Totalt har 4 stycken naturvärdesobjekt identifierats. Två av dessa har bedömts hysa vissa naturvärden (klass 4) och för övriga två är bedömningen att de har bedömts hysa påtagliga naturvärden (klass 3), se figur 3.

Figur 3. Identifierade naturvärdesobjekt inom inventerings/planområdet.

Den mark inom inventeringsområdet som inte har klassats som naturvärdesobjekt är mark som bedömts hysa endast obetydliga naturvärden. Detta utgörs av områden med produktionsskog där fältskiktet utgörs av triviala mossarter eller blåbärsris samt åkermark. Också här påträffas dock vissa kvaliteter men inte av sådan omfattning att de bedömts räcka till för att områdena ska klassas som naturvärdesobjekt (klass 4). Bland kvaliteterna kan nämnas t.ex. några mindre och en halvstor ek som med fördel kan frihuggas för att på sikt vinna högre naturvärden. I närheten av åkermarken finns också rester av en gammal stenmur.

NVO 1. STRANDZON VID INSJÖ (0,7 HA)

Allmän beskrivning

Strandkanten utmed fastigheten Vik 1:58 utgörs till största del av en smal strandzon, ca 10-20 meter bred, där landstrandens fältskikt domineras av pors och blåtåtel med inslag av örter såsom olika starrarter, topplösa, kråklöver m.m. Här finns också ett högre buskskikt med diverse salixarter och benved som växer tillsammans i en smal bård med lövträd såsom klibbal och vårtbjörk, asp m.m. innan barrskogen tar vid. Vattenstranden består till största del av grus- och sandbotten men inslag av stenbotten finns också. I vattnet växer strandpryl, notblomster, säv, gul näckros, diverse starr m.m. Ett avsnitt på ca 70-80 meter domineras av vass. Ett par meter ut från strandkanten ökar djupet från någon dm till ca 1 meter vilket ger ett grundområde. Där grundområdet är beväxt med högre växter skrämde fisk upp vid ett flertal tillfällen.

I nordöstra delen av strandzonen finns en iläggsplats för kanoter. Här är stranden påverkad av slitage och vegetationen därmed glesare. På de blottlagda ytorna där sten och sand har kommit fram finns gott om bl.a. ängsvädd, vitmåra och stenbär.

Den västligaste delen av stranden utgörs av en badplats som under många år har hållits fri från vegetation (bl.a. pors och blåtåtel) för att bibehålla en öppen sandstrand. I kanten av sandstranden, ut på den södra udden, finns klockgentiana som växer bland starrvegetationen. Då fältbesöket gjordes tidigt på växtsäsongen hade gentianorna inte kommit så långt men fem mindre plantor noterades. 2005 noterades 60 plantor i området (Länsstyrelsen Jönköpings län, 2006). I gränsen mellan sandstranden och tallskogen står ett flertal äldre tallar varav de tre största mätte 64, 60 respektive 57 cm i diameter.

Bedömningsgrunder för områdets artvärde

Endast en naturvårdsart noterades inom naturvärdesobjektet och det var klockgentianan.

Klockgentianan är rödlistad som Sårbar (VU) enligt senaste rödlistan från 2015 (ArtDatabanken, 2015). Den är även fridlyst. Bedömningen är att området har ett **visst artvärde**.

Bedömningsgrunder för områdets biotopvärde

Limniska stränder är en biotop som arealmässigt utgör en liten yta, samtidigt är de viktiga miljöer på olika sätt för djur och växter. Detta gör att de alltid åtminstone hyser visst naturvärde. I detta fall höjs biotopvärdet av att det finns grundområden med vegetation i vattenstranden, områden som är värdefulla lekplatser och också utgör en miljö där djur kan söka skydd. De äldre tallarna vid badplatsen höjer likaså biotopvärdet. Gamla solbelysta tallar kan få ett rikt insektsliv knutet till sig. I kronorna finns det också möjlighet att rovfågel bygger bo, även om det just här inte är lika sannolikt då platsen frekvent besöks av människor.

Bedömningen är att området har ett **påtagligt naturvärde**.

Sammanfattande naturvärdesbedömning

Naturvärdesobjektet har som helhet bedömts hysa ett **Påtagligt naturvärde (klass 3)**.

Figur 4. Den sydostvända strandzonen där landstranden med pors och blåttåtel samt den grunda, vegetationsbevuxta vattenstranden syns (överst t.v.). Badstranden samt den södra udden där klockgentianan växer (överst t.h.). Badstranden samt den största tallen (nederst).

NVO 2. TALLSKOGSHED I IGENLAGD SANDTÄKT (0,7 HA)

Allmän beskrivning

Efterbehandlat täktområde under igenväxning med framförallt tallskog. Trädsiktet är ungt och domineras av tall men med inslag av gran och björk i mer rika partier med tjockare jordtäckning. Sannolikt pågick täktverksamheten som längst i detta delområde och spår av täktverksamheten syns bl.a. på upplag av massor i högar som idag är övervuxna med gräs, buskar och träd. Mindre blottor av

mineraljord påträffas, vilket gynnar bl.a. grävande insekter i området. Den pågående successionen innebär dock att ytor med blottad mineraljord på sikt kommer försvinna. Buskskiktet utgörs främst av triviala lövträd såsom björk och rönn men föryngring av ek är inte ovanligt i området.

Död ved förekommer sparsamt och äldre träd saknas helt. Fynd av enstaka mattlummer gjordes i området, dock inga större heltäckande ytor. Spår av däggdjur i området utgjordes av hare, rådjur, älg och kanin. I områdets sydöstra del finns en sandig/grusig slänt som delvis vetter ner mot söder och Vikaresjöns strand. Därmed är den solbelyst under en större del av dygnet, vilket om mineraljorden blottades i större omfattning skulle kunna utgöra en värdefull biotop för bl.a. grävande insekter. Merparten av slänten är dock i dagsläget igenväxt med gräs samt skuggad av träd, vilket medför att den för tillfället hyser ett begränsat naturvärde.

Bedömningsgrunder för områdets artvärde

Enstaka plantor av mattlummer (fridlyst) påträffades i området och områdets öppenhet medförde ett för området förhållandevis rikt fågelliv med sjungande rödhake, grå flugsnappare, rödstjärt, kungsfågel (VU) och svartvit flugsnappare m.fl. vid besökstillfället. Bedömningen är att området hyser **visst artvärde**.

Bedömningsgrunder för områdets biotopvärde

Enstaka blottor av mineraljord gynnar grävande insekter men området är stadd i igenväxning och utan störning i området kommer blottorna på sikt försvinna. Bedömningen är att området hyser **obetydligt biotopvärde** i dagsläget.

Sammanfattande naturvärdesbedömning

Naturvärdesobjektet har som helhet bedömts hysa ett **Visst naturvärde (klass 4)**.

Figur 5. Solbelyst slänt ner mot Vikaresjöns strandzon där det förekommer vissa ytor med blottad mineraljord (t.v.). Spår av grävande insekter i lös sand i anslutning till mindre sten (t.h.).

NVO 3. PRODUKTIONSSKOG MED TALL OCH GRAN (1,2 HA)

Allmän beskrivning

Naturvärdesobjektet utgörs av en typisk produktionsskog där tall dominerar i höjdlägen och gran på lite mer rika områden med tjockare jordtäckning. Överlag dominerar mager sandig mark som är väl-dränerad. Delar av området har tidigare utgjorts av täktområde varför trädsiktet är tämligen ungt och äldre träd saknas i stort sett helt förutom i sydöstra hörnet där ett 15-tal något äldre granar påträffas. Tunna organogena jordar på sina ställen, sannolikt p.g.a. avbaning i samband med täktverksamheten. Enstaka ekträd finns i området, dock endast unga exemplar men på sikt kan dessa utvecklas till naturvårdsträd om de friställs och får stå kvar. Busksiktet är sparsamt och utgörs främst av uppslag av lövträd såsom björk, rönn, brakved och ung ek. Fältsiktet påträffas främst där trädsiktet inte är heltäckande och utgörs av främst triviala arter såsom ris av blåbär, lingon, ljung, kruståtel, ekorrhör m.fl. Enstaka mindre bestånd av mattlumner påträffades i anslutning till framförallt skogskörvägen där skogen är lite glesare. Död ved förekommer endast sparsamt och utgörs främst av kvarlämnat material från genomförda gallringar.

Bedömningsgrunder för områdets artvärde

Mindre bestånd av mattlumner (fridlyst) påträffades i området. Bedömningen är att området hyser **visst artvärde**.

Bedömningsgrunder för områdets biotopvärde

Bedömningen är att området hyser **obetydliga biotopvärden**.

Sammanfattande naturvärdesbedömning

Naturvärdesobjektet har som helhet bedömts hysa ett **Visst naturvärde (klass 4)**.

Figur 6. Ett av de mindre mattlumnerbestånden i södra delen av området (t.v.). Ung produktionsskog i delområdet med begränsade biotopvärden (t.h.).

NVO 4. ÖRTRIK PRODUKTIONSTALLSKOG MED INSLAG AV MATTLUMMER (0,8 HA)

Allmän beskrivning

Detta naturvärdesobjekt är en del av produktionsskogen med ett trädsikt bestående av jämnt utställda cirka 50-åriga tallar med inslag av björk, framförallt ner mot sjön. Närmst sjön är området flackt och uppspolad vass ca 40 meter från sjön visar att det står under viss påverkan från sjön. Efter det flacka partiet sluttar det svagt uppåt.

Det som skiljer detta område från resten av produktionsskogen är det örtrika fältskiktet samt underväxten av framförallt rönn men också klibbal, björk och brakved samt gran. I övriga delar av skogen har denna underväxt röjts bort. I fältvegetationen finns t.ex. smultron, blåbär, vänderot, bergslok, fibblor, skogsstjärna, björkpyrola, ängsvädd, kärresilja, stembär och örnbräken. Utöver detta utmärks området av att det finns relativt gott om lummer och då framförallt mattlummer, men också revlummer. De tätaste bestånden av mattlummer finns i norra spetsen av området samt nära rastplatsen vid stranden, spridda bestånd finns dock inom hela området.

Bedömningsgrunder för områdets artvärde

Både matt- och revlummer är fridlysta och räknas därmed som naturvårdarter. Tack vare den rikliga förekomsten av dessa arter samt att området är tydligt artrikare än andra områden med samma biotop bedöms det ha ett **påtagligt artvärde**.

Bedömningsgrunder för områdets biotopvärde

Biotopvärdena i området är knutna till den örtrika fältvegetationen som ger förutsättningar för framförallt ett rikare insektsliv. Bland de skogliga naturliga strukturerna saknas de flesta förutom att det kommer en naturlig föryngring av löv och gran under tallarna. Området bedöms utifrån detta ha ett **visst biotopvärde**.

Sammanfattande naturvärdesbedömning

Sammantaget bedöms området hysa ett **Påtagligt naturvärde (klass 3)**.

Figur 7. NVO 4 (t.v.). Fertil mattlumner (t.h.).

Diskussion

NATURVÄRDESOBJEKT

Totalt har fyra naturvärdesobjekt identifierats. Två av objekten har bedömts hysa naturvärden motsvarande klass 3 (*påtagligt naturvärde*) och två motsvarande klass 4 (*visst naturvärde*).

Objekt i naturvärdesklass 3 och 4 utgör generellt områden som i sig själva inte behöver vara av särskild betydelse (klass 3) respektive betydelse (klass 4) för att upprätthålla biologisk mångfald på regional, nationell eller global skala (Swedish Standards Institute (SIS) 2014). Dock är det av betydelse att den totala arealen av dessa områden tillsammans med de ekologiska kvalitéer de besitter bibehålls eller förbättras i landskapsperspektiv. I ett lokalt perspektiv bidrar naturvärdesobjekt i klass 3 och 4 i hög grad till den biologiska mångfalden eftersom det är i dessa områden som förutsättningar och livsmiljöer för olika arter finns, till skillnad från områden som inte klassas som naturvärdesobjekt alls.

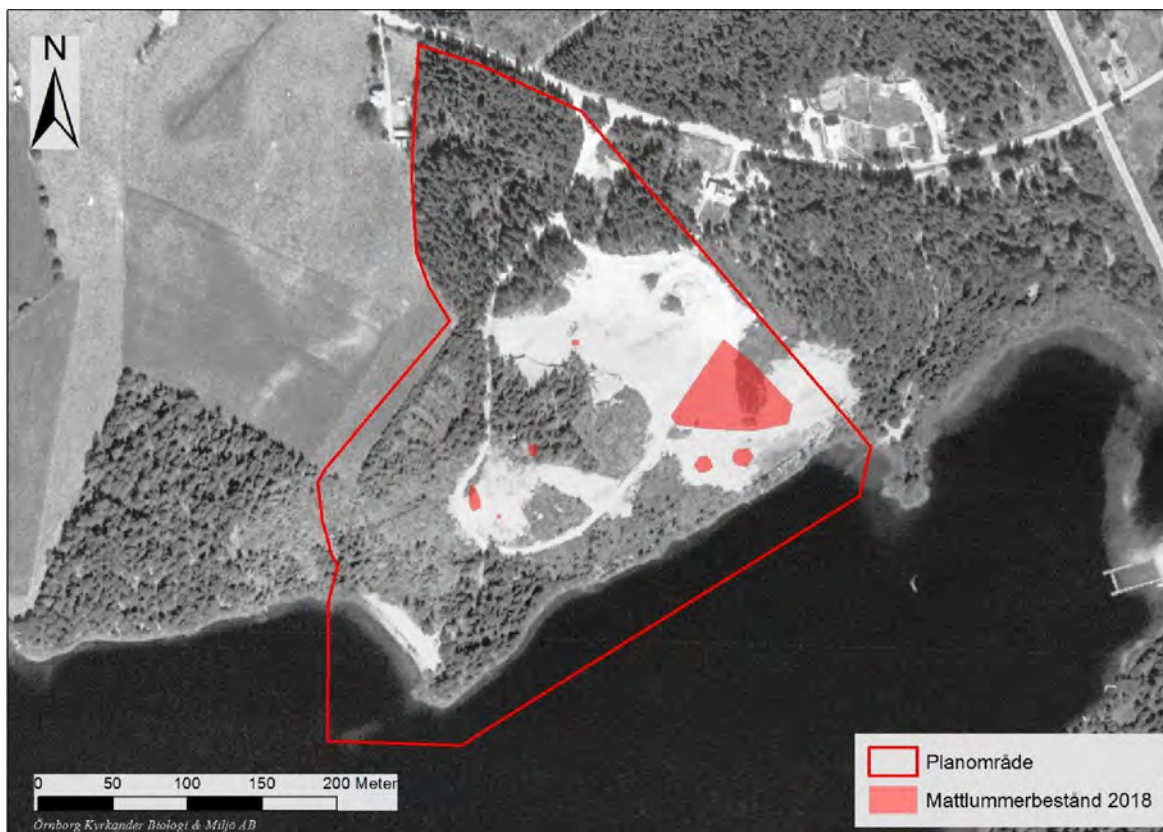
FÖREKOMST AV NATURVÅRDSARTER

Naturvårdsarter (Hallingbäck, 2013) som påträffades i området utöver mattlumner (fridlyst) var revlumner (fridlyst), klockgentiana (VU, fridlyst) samt kungsfågel (VU, fridlyst). Ute i Vikaresjön noterades även ett par av storlom (fridlyst) som fiskade, dock utanför planområdet. Med tanke på hur frekvent planområdet besöks av människor är det osannolikt att storlom häckar inom planområdet.

Kungsfågel noterades sjungande i området vilket indikerar häckning i närheten. Kungsfågel är fortsatt en vanlig fågel i Sverige men uppvisar en kraftig minskning under den senaste 10-årsperioden vilket föranlett rödlistning. Orsakerna till artens minskning är delvis oklar men en bidragande faktor bedöms vara att lämpliga miljöer försvinner genom omvandling av varierade barrskogar till täta monotona granplanteringar.

Klockgentiana är rödlistad som sårbar och fridlyst enligt artskyddsförordningen. Huvudsakliga hotet och orsaken till tidigare minskning är upphörande hävd eftersom regelbunden störning krävs för att växtens mycket små groddplantor skall kunna etablera sig. Även exploatering anges ha en viss negativ effekt på arten då växtplatsmiljöer tas i anspråk. I det aktuella fallet är det med all sannolikhet vattenståndsvariationer i Vikaresjön samt is-skav som står för merparten av markstörningen som medför att klockgentiana kunnat etablera sig i området. Huruvida det är tillräcklig pågående markstörning för att förnygring skall kunna ske i aktuellt bestånd är dock oklart och ej utrett såvitt rapportförfattarna vet. Klockgentiana uppvisar lång livslängd, varför det kan ta lång tid att notera eventuella populationsförändringar på lokal nivå.

Mattlummer ingår i familjen Lycopodiaceae för vilka samtliga ingående arter är fridlysta enligt 5, 8 och 9 §§ artskyddsförordningen i hela landet. Mattlummer förekommer spritt på ett antal mindre delområden inom planområdet men störst utbredning påträffas i områdets östra del. Lummerväxter generellt växer långsamt och påträffas oftast i glesa skogar och trivs bäst i lite halvskugga. Inom planområdet påträffades två olika arter; rev- och mattlummer. Mattlummer föredrar något torrare mark jämfört med revlummer. I samband med skogsbruk och avverkningar försvinner de ofta helt och hållet eftersom de torkar ut. Mattlummer återkommer inte sällan igen när området återbeskogas på sikt, vilket även skett i planområdet (figur 8 nedan). I stort sett samtliga påträffade bestånd av mattlummer 2018 växer idag i områden som så sent som 1970 helt eller delvis saknade skog och utgjorde täktområde (inklusive det stora beståndet i östra delen).

Figur 8. Bestånd av mattlummer lokaliserade 2018 i relation till täktverksamheten och avskogningen i området så sent som 1970 då flygfotot togs.

KONSEKVENSER AV AKTUELL DETALJPLAN

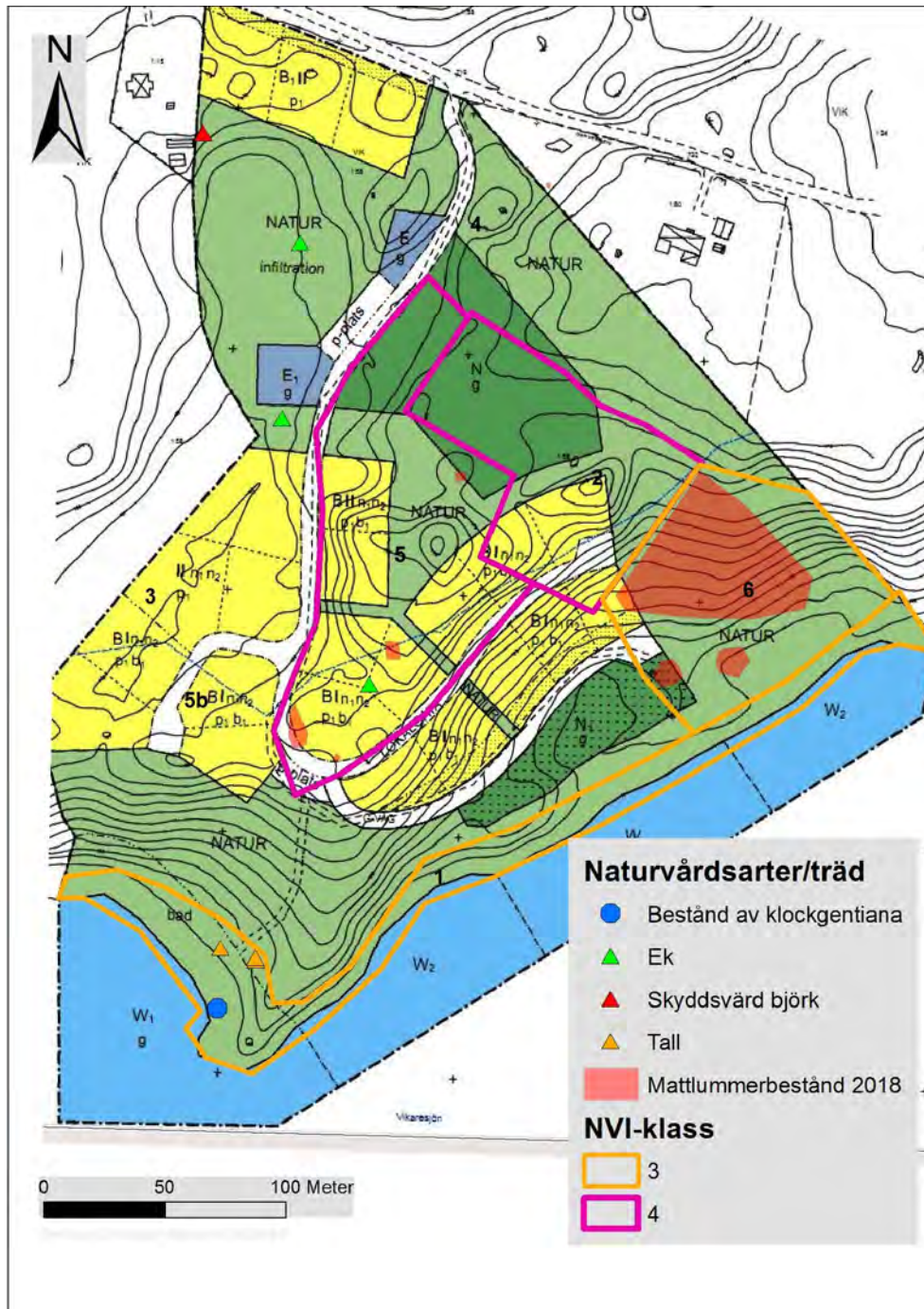
Föreslagna och diskuterade konsekvenser utgår från plankartan framtagen av kommunen och daterad 2016-02-29 (figur 9).

Sett till förekommande naturvärdesobjekt är det främst områden som är oklassade samt klass 4-områden (obetydliga respektive Vissa naturvärden) som tas i anspråk av detaljplanen. Hela strandzonen samt det andra klass 3-området (Påtagligt naturvärde) berörs inte direkt av detaljplanen. Således är det inga unika naturtyper som tas i direkt anspråk och särskilt så vad avser de centrala delarna av området.

Vad gäller förekomsten av mattlummer innebär detaljplanen att tre mindre områden med mattlummer i mittersta delen av planområdet riskerar påverkas negativt. De östra förekomsterna som utgör planområdets största bestånd arealmässigt sett berörs dock inte direkt av detaljplanen. De östra delarna har i detaljplanen benämnts som naturmark och skall därmed inte bebyggas eller tas i anspråk på annat sätt. Förutsatt att ingen större skogsavverkning genomförs i området samt att ingen körning sker på

marken eller att den används som upplagsplats el. dyl. under eventuell byggnation bedöms inte detta bestånd av mattlummer påverkas negativt i någon nämnvärd omfattning av de planerade byggnationerna. Ett ökat markslitage från fler människor som rör sig i området kan dock inverka negativt på mattlummern och information bör därför spridas till de framtida husägarna. Mattlummer är inte rödlistad (ArtDatabanken, 2015) och finns väl spridd och utbredd i större delen av landet, varför det inte finns risk för att negativa effekter på de tre mindre bestånden i planområdet skulle påverka artens bevarandestatus vare sig på regional eller nationell skala.

Klockgentianans växtplats ligger även den i ett område som i detaljplanen pekats ut som naturmark och där inga byggnationer överhuvudtaget planeras. Närmsta planerade bebyggelse ligger cirka 80-100 meter norrut. Hänsynen till klockgentianan som är tagen i detaljplanen bedöms som tillräcklig. Däremot avråds starkt från anläggandet av eventuella strövstigar/leder som resulterar i att folk leds in i området där klockgentianan förekommer. Visserligen gynnas arten av måttlig markstörning men alltför stora markstörningar kan medföra negativa effekter på beståndet. I det aktuella fallet är det med all sannolikhet vattenståndsvariationer och is-skav som står för den så viktiga markstörningen. Förslag till skyddsåtgärder för klockgentianan föreslås längre ned.

Figur 9. Aktuell detaljplan i relation till naturvärdesobjekt, naturvärdesarter samt skyddsvärda träd. Förklaring till detaljplanens beteckningar: B=bostäder, N=friluftsområde, E=tekniska anläggningar.

FÖRSLAG TILL SKYDDÅTGÄDER

Vad gäller matt- och revlumner är de fridlysta enligt artskyddsförordningen. Detta innebär att det är förbjudet att gräva eller dra upp exemplar av växter med rötterna och plocka eller på annat sätt samla in exemplar av växter för försäljning eller andra kommersiella ändamål. Enligt samma artskyddsförordning **15 §** kan länsstyrelsen i det enskilda fallet ge dispens från förbuden förutsatt att det inte finns någon annan lämplig lösning samt om dispensen inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos arten i dess naturliga utbredningsområde. Varken matt- eller revlumner är rödlistad (ArtDatabanken, 2015) och de finns väl spridda och utbredda i större delen av landet. Således, vid en eventuell dispensansökan i samband med aktuell detaljplan finns ingen anledning att förvänta sig att en erhållen dispens från **9 §** i artskyddsförordningen skulle påverka arternas bevarandestatus negativt på vare sig nationell eller regional skala. När det gäller mattlumner har samma slutsats dragits i en annan dom från Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt (P 2597-16) 2017-04-07 gällande ett annat detaljplansärende där man menade att mattlummerns bevarandestatus kan anses vara gynnsam utifrån dess aktuella rödlistningsstatus. I en vägledande dom från Mark- och miljööverdomstolen (M11317-14) finns ett resonemang angående behov av dispens från artskyddsförordningen om det kan påvisas att det inte finns någon beaktansvärd risk för påverkan på artens bevarandestatus. I det aktuella fallet med mattlumner på fastigheten Vik 1:58 bör ett samråd med länsstyrelsen genomföras med syfte att klargöra behovet av en artskyddsdispens. Aktuell detaljplan tar hänsyn till mattlumner i och med att områdets största bestånd ligger i vad som i planen utgör naturmark. Två mindre bestånd i anslutning är delvis utanför bebyggbar mark och förslagsvis justeras vad som i detaljplanen angetts som bebyggbar mark att exkludera bägge dessa bestånd.

Vad gäller klockgentiana i området har av miljödomstolen redan konstaterats att ingen beaktansvärd risk från detaljplanen föreligger utifrån planerad byggnation. Området som hyser klockgentiana ligger i vad som i planen angivits som naturmark. I samband med skötsel av sandstrand och strandzon är det av stor vikt att tillräcklig hänsyn tas till området där beståndet finns. Lämpligen märks detta ut i en karta eller liknande för att säkerställa att informationen finns tillgänglig. En inventering under artens blomningstid i augusti rekommenderas för att mäta in beståndet mer noggrant och överföra till lämpligt kartmaterial för dokumentation inför framtiden. Eventuellt kan en informationsskylt på platsen även bidra till att upplysa om artens förekomst till allmänheten och därmed minska eventuell negativ påverkan från slitage och annan störning. Skall det anläggas stigar och leder i planområdet är det viktigt att dessa inte anläggs i strandzonen eller på sådant sätt att folk leds in i området med klockgentiana. Delar av strandzonen utgör potentiella habitat för klockgentiana att sprida sig till framgent, varför dessa miljöer bör hållas så naturliga som möjligt. För klockgentiana finns ett nationellt åtgärdsprogram med förslag på åtgärder för att gynna arten. Med fördel kan kontakt tas med Länsstyrelsen som ansvarar regionalt för åtgärdsprogrammet för att diskutera lämplig hänsyn och också eventuella åtgärder för att förstärka beståndet.

FÖRSLAG TILL ÅTGÄRDER FÖR ATT GYNNA BIOLOGISK MÅNGFALD INOM PLANOMRÅDET

Vid sandstranden finns tre stycken tallar av lite större storlek vilka utgör skyddsvärda träd. Ingen av dessa faller inom definitionen av vad som utgör särskilt skyddsvärda träd i nuläget men kan på sikt göra det. Förslagsvis ges dessa träd specifikt skydd i detaljplanen för att säkerställa att de får fortleva på platsen och utvecklas mot allt högre naturvärden.

Ett par ekträd av yngre årgång finns inne i planområdet. Om dessa frihuggs och ges utrymme finns förutsättningar att de på sikt kan växa till sig och utvecklas till vackra träd.

Slutligen finns möjligheter att med tämligen små medel att i anslutning till det gamla täktområdet skapa en sydvänd solbelyst sandig grusslänt till gagn för bl.a. grävande insekter. Sandiga/grusiga miljöer är en bristvara i landskapet idag, vilket missgynnar bl.a. solitärbin och andra grävande insekter. Genom att röja bort buskar och träd på en begränsad yta samt skrapa av jordtäcket blottläggs mineraljorden under och fler och nya miljöer återskapas. Eventuellt kan ett par större stenar även läggas ut i slänten, både solitärt och i grupp, vilka fungerar som både gömställe och värmelagrare.

Referenser

- ArtDatabanken. (2015). *Rödlistade arter i Sverige 2015*. Uppsala: ArtDatabanken SLU.
- Gislaveds kommun. (2016). Förslag till detaljplan för Viks strand, del av fastigheten Vik 1:58 i Hestra. Gislaved, Jönköpings län.
- Hallingbäck, T. (2013). *Naturvårdsarter*. Uppsala: ArtDatabanken SLU.
- Länsstyrelsen Jönköpings län. (2006). Inventering av klockgentiana (*Gentiana pneumonanthe*) i Jönköpings län. Meddelande nr 2006:16.
- Länsstyrelsen Jönköpings län. (2016). Detaljplan för del av fastigheten Vik 1:58 (Viks strand), Hestra, Gislaveds kommun. *Beslut 2016-08-30*. Jönköping.
- Mark- och miljödomstolen, Mål nr P 3916-16 (Mark- och miljödomstolen, Växjö tingsrätt den 24 maj 2017).
- Naturvårdsverket. (2004). *Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskapet*. Stockholm: Naturvårdsverket.
- Pro Natura. (2016). Naturvärdesinventering vid Vik 1:58, Vikaresjön.
- Swedish Standards Institute. (2014). *Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) - Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning*. Stockholm.

Översiktlig VA-utredning för Viks Strand

Översiktlig VA-utredning till detaljplan för Viks strand i Hestra, Gislaveds kommun.

Upprättad av: Planarkitekt Fredrik Ingstorp, Bygg- och miljöförvaltningen
Stadsarkitekt Sven Hedlund, Bygg- och miljöförvaltningen
Miljö- och hälsoskyddsinspektör Sofie Jerslind, Bygg- och miljöförvaltningen
Teknisk chef Peter Edvinsson, Tekniska kontoret
VA-chef Antti Vähäkari, Tekniska kontoret

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning	3
Bakgrund	3
Planförslaget	3
Föreslagna VA-lösningar	4
Vattenförsörjning	4
Spillvatten	5
Förslag till utbyggnad	6
Ettapp 1	6
Ettapp 2	7
Ettapp 3	7
Ettapp 4	8
Sammanfattning	8
Bilagor	
Vattenanalys	
Siktprov	

INLEDNING

Bakgrund

Gislaveds kommun har utarbetat föreliggande VA-utredning som underlag och bilaga till detaljplanearbetet för Viks strand. Området är beläget i Vik vid Vikaresjön sydöst om tätorten Hestra. Det finns idag inga kommunala ledningar i området. För att kunna bestämma om ett område ska anslutas till allmänt vatten och avlopp eller ha enskilt vatten och avlopp behöver hänsyn tas till 6§ Lagen om allmänna vattentjänster, LAV (Lag 2006:412):

”Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, skall kommunen

- 1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och*
- 2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän va-anläggning.”*

I praktiken innebär det att en större belastning på människors hälsa eller miljön gör att en anslutning till kommunalt VA-nät ska ske. Rättsfall pekar på att ett större sammanhang är ungefär ett 20-tal hus. Denna VA-utredning syftar till att undersöka möjligheterna att lösa vatten och avlopp tills dess att kommunen kan bygga ut kommunalt vatten och avlopp.

Planförslaget

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra ett bostadsområde för ca 22 nya tomter för permanent- och fritidshus i Vik vid Vikaresjön. Området omfattar cirka 10 hektar som idag består av mager skogsmark.

Illustration Viks strand

FÖRESLAGNA VA-LÖSNINGAR

Vattenförsörjning

Vattenförsörjningen föreslås ske med djupborrad brunn. För att undersöka tillgången på grundvatten samt vattenkvaliteten har det genomförts provborring inom området, Jannes brunnsborring 2015-11-10 (bilaga 1). Provboringen har skett i den punkt som ansetts vara en lämplig lokalisering för en brunn som kan förse området med vatten (se figur 1). Proverna skickades till Eurofins Environment Sweden AB (Bilaga 1) för analys. Provtagningen visade att mängden vatten i området är mycket god, ca 36 000 lit/tim. Kvaliteten på vattnet i den borrade brunnen anses vara god. Turbiditeten var förhöjd i analyssvaret, vilket påpekades av laboratoriet. En anledning till detta kan vara att renspumpningen av brunnen inte gjordes tillräckligt länge. Analysen visar på något förhöjda värden av järn och färgtal, vilket även kan bero på den korta tiden för renspumpning. I övrigt verkar vattnet vara av bra kvalitet.

Figur 1. Exempel på dragning av vattenledningar

Spillvatten

Spillvatten föreslås pumpas till föreslagen plats för behandling (se figur 2). Det är av stor vikt att platsen medger utrymme för en anläggning t.ex. infiltrationsbädd. Anledningen till denna lokalisering är dels avståndet till närliggande fastigheter och avståndet till sjön. De två närmsta fastigheternas vattenförsörjning sker via en överföringsledning från Hestravikens vårdshus. Den fastighet vars vattentäkt ligger närmst den tänkta lokaliseringen för avloppsanläggningen ligger ca 200 meter uppströms. Avståndet till Vikaresjön och badplatsen därvid överstiger 200 meter. Lokaliseringen har även gjorts med hänsyn till den punkt som undersökts för dricksvatten i området. Det finns inget som tyder på att spillvatten från avloppsanläggningen skulle riskera att förorena dricksvattentäkter i området eller närliggande vatten (Vikaresjön).

För att säkerställa att området är lämpligt för en markbaserad avloppsrening, t.ex. en infiltrationsbädd, har markförhållandena på platsen undersökts. En provgröp grävdes på ett djup av 2 - 2,5 meter för att undersöka avståndet till grundvatten och berg. Varken grundvatten eller berg påträffades under undersökningen. I samband med provgrävningen togs ett siktprov och skickades för analys till Betongindustri AB. Siktanalysen (bilaga 2) visar att marken är lämplig för en markbaserad avloppsrening.

Figur 2. Exempel på dragning av spillvattenledningar

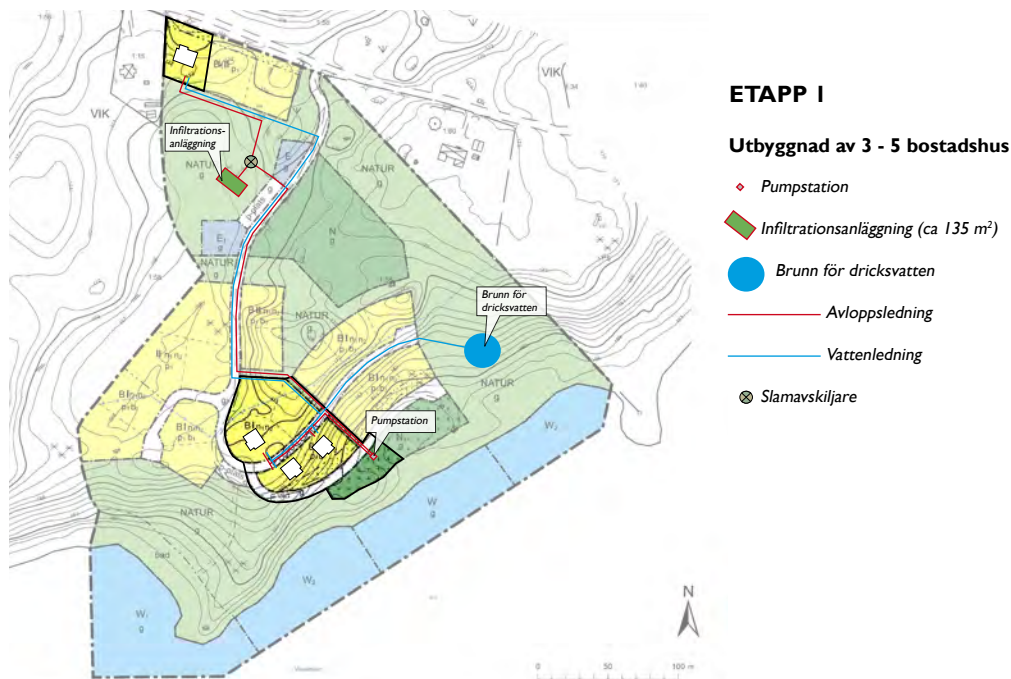
FÖRSLAG TILL UTBYGGNAD

I ett exploateringsområde som Viks strand är det inte nödvändigt att ansluta området till allmänt vatten och avlopp innan det bedöms vara ett större sammanhang enligt 6§ Lagen om allmänna vattentjänster, LAV (Lag 2006:412). Det är heller inte klarlagt att området i närtid kommer att exploateras till den grad att området blir ett större sammanhang.

Tills dess att kommunen bygger ut vatten och avlopp till området behöver vatten och avlopp lösas enskilt inom området. För att visa hur vatten och avlopp kan lösas inom området har en tänkbar etappindelning gjorts i fyra etapper.

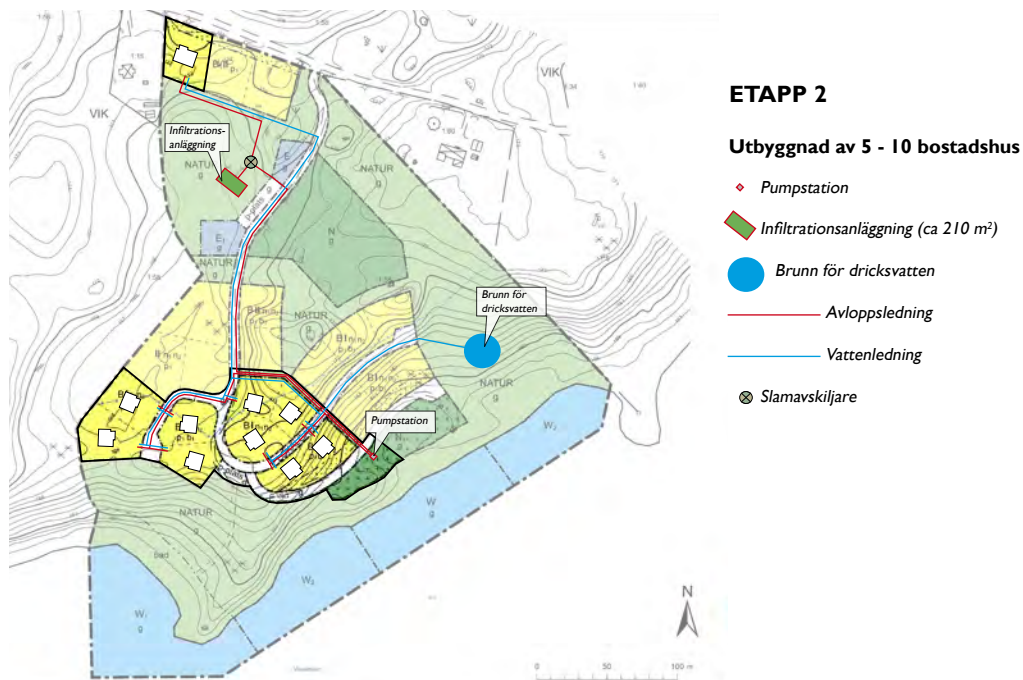
Etapp 1

I första etappen antas att det byggs ca 3 - 5 bostadshus inom området. För att detta ska vara möjligt krävs en brunn för dricksvatten som bostäderna kan anslutas till. För att klara av spillvatten föreslås att ledningar byggs ut med självfall till en pumpstation som sedan pumpar upp spillvattnet till en slamavskiljare och sedan vidare till en infiltrationsbädd. För 1 - 5 hus behövs det uppskattningsvis en infiltrationsyta på 135 m².

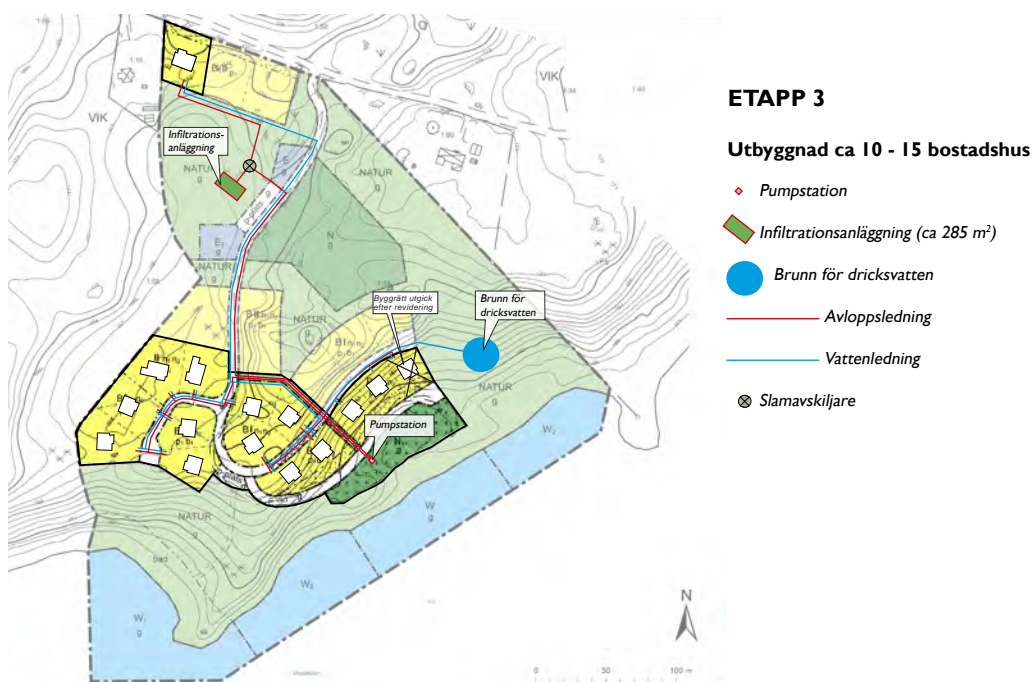
Etapp 2

I etapp 2 antas att det byggs upp till 5 - 10 bostadshus. Samtliga bostäder ansluter till ledningar för dricksvatten samt spillvatten. Beroende på var i området bostäderna byggs kan det behövas flera pumpstationer för att pumpa upp spillvattnet till infiltrationsanläggningen. För 5 - 10 hus behövs det uppskattningsvis en infiltrationsyta på 210 m².

Etapp 3

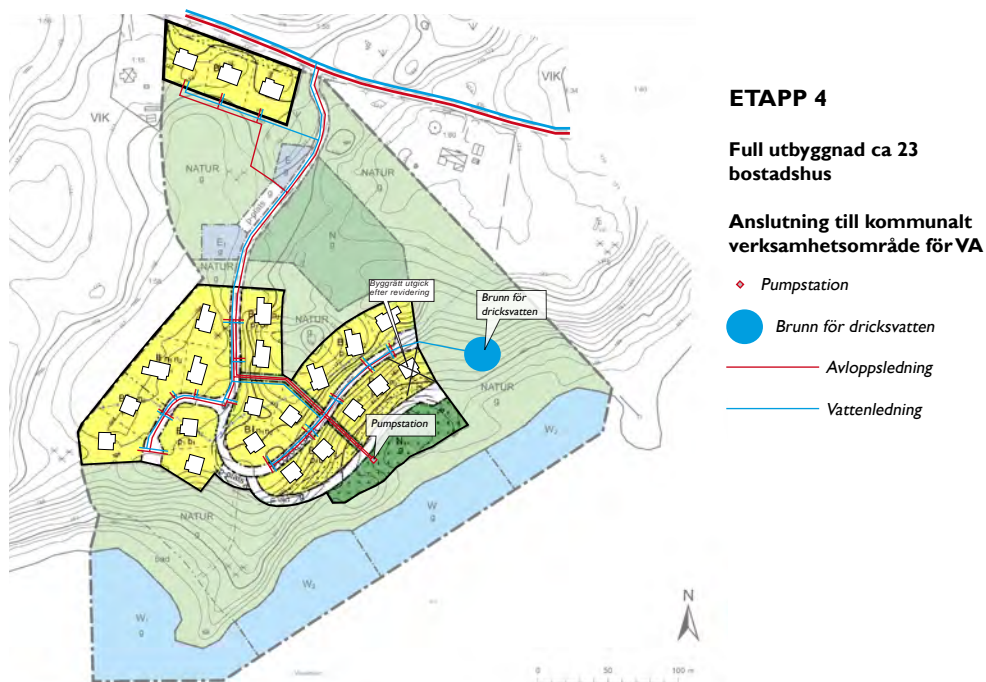
I etapp 3 antas att det byggs upp till 10 - 15 bostadshus. Samtliga bostäder ansluter till ledningar för dricksvatten samt spillvatten. Beroende på var i området bostäderna byggs kan det behövas flera pumpstationer för att pumpa upp spillvattnet till infiltrationsanläggningen. För 10 - 15 hus behövs det uppskattningsvis en infiltrationsyta på 285 m².

Etapp 4

I etapp 4 antas det att området blir fullt utbyggt med ca 23 stycken bostäder. I detta läge behöver kommunen bygga ut ett verksamhetsområde för kommunalt vatten och avlopp. Anslutning görs förslagsvis norr om planområdet. Då kan området kopplas på det kommunala nätet och infiltrationsanläggningen tas bort.

SAMMANFATTNING

Gislaveds kommuns bedömning är att det, tills ett 20-tal hus byggts eller ska byggas, inte finns någon laglig grund att ansluta allmänt vatten och avlopp till området. Under tiden är en godkänd enskild anläggning att föredra. Exploateringstakten i området är således styrande för när i tiden allmänt vatten och avlopp kan vara aktuellt.

Gislaveds kommun december 2015

Bygg- och miljöförvaltningen och Tekniska kontoret

Bilaga 1
Vattenanalys

Bilaga 2
Siktprov

BILAGA 1

Vattenanalys

Borrfirma

Jannes Brunnsborrning
AB

BRUNNS- OCH BORR-
PROTOKOLL

Utskriftsdatum

2015-11-10

Borrrullen avslutad datum

2015-11-04

Uppgiftsskyldighet enligt SFS 1975:424, SFS 1985:245

Exemplar 1 insänds till Sveriges geologiska undersökning, Brunnsarkivet, Box 670, 751 28 Uppsala

Exemplar 2 kan lämnas till uppdragsgivaren

Exemplar 3 behålles av borrrifman

SGUs anteckningar (ifylis ej)
Ankomstdatum
Församlingskod

Borrplatsens läge	Fastighetsbeteckning (namn och nummer)	Vik 1:58		Ort	Hestra			
	Församling			Kommun	Gislaved			
	Borrplatsens läge			Borrplatsens GPS-koordinater				
Borrplatsens adress	Borrplatsens adress	Viks Gård		Telefon (aven riktnummer)				
	Agares/beställares namn	Leif Einarsson		Telefon (aven riktnummer)				
Agare/ Beställare	Utdelningsadress (gata, nr, box, e.d)	Viks Gård		Ortsadress (postnummer och ortsnamn)	330 27 Hestra			
Jordarter/bergarter m.m.	Djup under markytan från	till	Jordart/bergart	Anmärkningar (vattenförekomst, färg, sprickor, m.m.)				
	0	21	Grus, sand					
	—	—						
	—	—						
	—	—						
Tekniskt utförande	Borrmaskinstyp	☒ sänkhämmare ☐ annan:		Tatning mellan foderrör och berg har skett med		Vattenanalys utförd ☐ fys. kemisk ☐ bakteriologisk ☐ radon Vattenflaska lämnad ☒ ja ☐ nej Analysresultat ☐ bifogas ☐ insänds senare		
	Borrrål fodrat	Ytterdiameter	Godstjocklek	dup från	till			
	☒ stälror	193	5,6	mm	0		21	m
	☐ annan rortyp:	x	mm	dup från	till		m	
Propumpning m.m.	Totaldjup från markytan	21	m	Jorddjup från markytan	21	m		
	Borrhålets bottendiameter	165		mm				
	Höjd - om avtagning företags	☐ röröverkant ☐ markyta ☐ höjddatabas		m ö.h.		Borrens användning		
	☒ HUS ☐ ENE ☐ annan:					Pumpens maskkapacitet		
Typ av kapacitetsmätning	☒ blåsning ☐ flottormätning ☐ pumpning			lit/tim				
	Pump- eller blås djup under markytan	20	m	Pump- eller blåstid	2	tim		
	Vattenmängd	36000		lit/tim				
Vid kapacitetsmätningen sjönk vattenytan (räknat från markytan)	dup från	till			m			
	dup från	till			m			
Gv-nivå	Stabil grundvattennivå under markytan	4,90	m	Datum vid mätningstillfället	2015-11-05			
	Mätning av grundvattennivån har skett	☐ före vattenuttag ☒ efter vattenuttag		antal timmar		3		
Anmärkningar	Anmärkningar	☐ tryckning ☐ sprängning ☐ gradborrning, riktning:		Uppmätt kloridhalt		m under markytan		
	Annan anmärkning	2 meter sil (0,5 mm) monterad 17,4-19,4 meter.		Uppmätt kloridhalt		m under markytan		
				Uppmätt kloridhalt		m under markytan		
				Uppmätt kloridhalt		m under markytan		
				Uppmätt kloridhalt		m under markytan		

Underskrift

Thomas J.

Blankettutgivare
SVERIGES GEOLOGISKA UNDERSÖKNING

Telefon
018-17 90 00

SGUs anteckningar (ifylis ej)	Kartkoordinater	GPS-koordinater
Ekon.karta	x-koord	GPS-x
vxy	y-koord	GPS-y
vz	z	GPS-z

Jannes Brunnsborrning AB
 Jannes Brunnsborrning AB
 Box 39
 330 26 BURSERYD

AR-15-SL-187132-01
EUSELI2-00292555

Kundnummer: SL8467008

Analysrapport

Provnummer:	177-2015-11100875	Ankomsttemp °C	20,0
Provbeskrivning:		Provtagningsdatum	2015-11-06
Matris:	Brunnsvatten		
Provet ankom:	2015-11-10 08:00		
Utskriftsdatum:	2015-11-18		
Provmärkning:	Leif Einarsson Vik 330 27 Hestra		
Analys	Resultat	Enhet	Mäto. Metod/ref
Lukt, styrka, vid 20°C	ingen		fd SLV 1990-01-01, metod 1, mod a)
Lukt, art, vid 20 °C	ingen		fd SLV 1990-01-01, metod 1, mod a)
Turbiditet	12	FNU	20% SS-EN ISO 7027:2000 a)
Färg (410 nm)	20	mg Pt/l	20% SS-EN ISO 7887:2012 del C a)
pH	6.4		0.2 SS-EN ISO 10523:2012 a)
Temperatur vid pH-mätning	21.9	°C	SS-EN ISO 10523:2012 a)
Alkalinitet	12	mg HCO ₃ /l	10% SS EN ISO 9963-2:1996 a)
Konduktivitet	4.8	mS/m	10% SS-EN 27888:1994 a)
Klorid	4.0	mg/l	10% SS-EN ISO 10304-1:2009 a)
Sulfat	4.1	mg/l	15% StMeth 4500-SO ₄ ,E,1998 / Kone a)
Fluorid	< 0.20	mg/l	25% St Meth 4500-F,E 1998 mod / Kone a)
COD-Mn	0.35	mg O ₂ /l	20% fd SS 028118:1981 / mod a)
Ammonium	< 0.010	mg/l	15% SS-EN 11732:2005 / Kone a)
Ammonium-nitrogen (NH ₄ -N)	< 0.010	mg/l	15% SS-EN 11732:2005 / Kone a)
Fosfat (PO ₄)	< 0.020	mg/l	30% SS-EN ISO 6878:2005 /KONE a)
Fosfatfosfor (PO ₄ -P)	< 0.0050	mg/l	30% SS-EN ISO 6878:2005 /KONE a)
Nitrat (NO ₃)	0.49	mg/l	20% SS 028133:1991 mod / Kone a)
Nitrat-kväve (NO ₃ -N)	0.11	mg/l	20% SS 028133:1991 mod / Kone a)
Nitrit (NO ₂)	< 0.0070	mg/l	15% SS EN 26777:1993 mod / Kone a)
Nitrit-nitrogen (NO ₂ -N)	< 0.0020	mg/l	15% SS EN 26777:1993 mod / Kone a)
NO ₃ /50+NO ₂ /0,5	<1.0	mg/l	SS 028133:1991 mod / Kone a)

Förklaringar

AR-003v37

Laboratoriet/laboratorierna är ackrediterade av respektive lands ackrediteringsorgan. Ej ackrediterade analyser är markerade med *

Mätosäkerheten, om inget annat anges, redovisas som utvidgad mätosäkerhet med täckningsfaktor 2. Undantag relaterat till analyser utförda utanför Sverige kan förekomma. Ytterligare upplysningar samt mätosäkerhet och detektionsnivåer för mikrobiologiska analyser lämnas på begäran.

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utförande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultaten relaterar endast till det insända provet.

Totalhårdhet (°dH)	0.65	°dH	Beräkning (Ca+Mg)	a)
Natrium Na (end surgjort)	3.4	mg/l	15% SS-EN ISO 11885 utg 2 mod	a)
Kalium K (end surgjort)	< 1.0	mg/l	20% SS-EN ISO 11885 utg 2 mod	a)
Kalcium Ca (end surgjort)	2.8	mg/l	10% SS-EN ISO 11885 utg 2 mod	a)
Järn Fe (efter luftn. och filtr.)	< 0.020	mg/l	10% SS 028150-2 / ICP-AES	a)
Järn Fe (end surgjort)	0.47	mg/l	10% SS-EN ISO 11885 utg 2 mod	a)
Magnesium Mg (end surgjort)	1.1	mg/l	15% SS-EN ISO 11885 utg 2 mod	a)
Mangan Mn (end surgjort)	0.012	mg/l	15% SS-EN ISO 11885 utg 2 mod	a)
Koppar Cu (end surgjort)	< 0.020	mg/l	10% SS-EN ISO 11885 utg 2 mod	a)
<p>Kemisk bedömning Tjänligt med anmärkning (enl. Livsmedelsverkets råd om enskild dricksvattenförsörjning) pga turbiditeten Turbiditet är ett mått på vattnets grumlighet och kan indikera en påverkan av ytvatten. Hög turbiditet kan även bero på förekomst av järn, lera, kaolit, borrhslam och andra partiklar. Orsaken till onormala förändringar bör alltid undersökas. p g a pH (t). Vattnets låga pH medför en ökad risk för ledningsangrepp. Fluoridhalten understiger för kariesförebyggande verkan gynnsamt värde. Alkaliniteten ligger under 60 mg/l HCO₃ vilket ökar risken för korrosionsangrepp på ledningarna. Anmärkningar: t = teknisk</p> <p>Hur tolkar jag resultatet? Förklaring till analysresultatet gällande din brunsvattenanalys hittar du på vår hemsida: www.eurofins.se/tjanster/miljo-vatten/dricksvatten/brunsvatten</p>				

Utförande laboratorium/underleverantör:

a) Eurofins Environment Sweden AB (Lidköping), SWEDEN

Kopia till:

Jannes Brunnsborring AB (produktion@jannesbrunnsborring.se)

Britta-Lena Toftby, Rapportansvarig

Denna rapport är elektroniskt signerad.

BILAGA 2

Siktprov

